

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий інститут післядипломної освіти
Кафедра англійської філології

Кваліфікаційна робота

на тему:

Формування англомовної лексичної компетенції засобами сучасних технологій у студентів 1-х курсів філологічних спеціальностей

Студентки VI курсу 641Мз групи
Спеціальності 035 – Філологія
Спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно) - англійська

Бичкова Ольга Олексіївна

Керівник: к.пед.н., доцент Тетяна ЗУБЕНКО

Рецензент: к.філол.н., доцент б.в.з.

Надія ВАСИЛЬСВА

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії:

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЗАСОБАМИ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	9
1.1. Сутність поняття англomовна лексичної компетенції майбутніх філологів	9
1.2. Сучасні технології та засоби формування англomовної лексичної компетенції майбутніх філологів	14
1.3. Особливості навчання англійської мови студентів першого курсу філологічних спеціальностей та вимоги Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти до навчання лексики	20
1.4. Переваги та недоліки сучасних мобільних додатків	27
РОЗДІЛ II. ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ФІЛОЛОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ	34
2.1. Комплекс вправ для вдосконалення англomовної лексичної компетенції у студентів філологів	34
2.2. Організація та етапи проведення дослідження	40
2.3. Аналіз результатів дослідження.....	55

ВИСНОВКИ	61
.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	65
ДОДАТКИ	71

ВСТУП

Останнім часом велика увага приділяється вивченню англійської мови засобами сучасних технологій та мобільним додаткам. Головну роль в цьому процесі займає вивчення нової лексики, так як вивчення англійської мови у середовищі де не розмовляють англійською мовою як рідною викликає деякі труднощі. Значна частина студентів користується для цього різними сучасними застосунками, але їм не вистачає набору вправ для вивчення та опрацювання тем та актуальної лексики, яку вони використовують у навчальному процесі під час самонавчання та на заняттях з викладачем. Навчання студентів фокусується на використанні сучасних технологій під час навчального процесу задля того щоб створити всі умови для його удосконалення та зробити цікавим та інформативним для студентів та викладачів. Сучасні технології та мобільні додатки можна використовувати у різних місцях через це такий спосіб навчання є актуальним та універсальним для студентів.

Говорячи про англомовну лексичну компетенцію варто зазначити що вона включає в себе сукупність необхідного запасу лексики та її розуміння і можливості використовувати в різних ситуаціях.

Наявність певних вправ в сучасних додатках з актуальним набором лексики, що відповідає Програмі вищої школи, робить можливим з більшою продуктивністю використовувати і розподіляти час, та швидше і ефективніше вивчати необхідний лексичний матеріал в різних місцях, вдома, на практичних та лекційних заняттях, на перерві та всюди і звичайно ж під час самопідготовки. Вчити лексичний матеріал засобами сучасних технологій дає можливість студентам не лише дізнаватися багато про інші культури і традиції та удосконалювати лексичну компетентність, а й розбирати та аналізувати різного формату питання і мати обговорення з приводу різних соціально-культурних та побутових тем у загальних групах.

Популяризації використання сучасних технологій та мобільних додатків під час навчання студентів філологів та впровадження їх у навчальний процес закладів вищої освіти (ЗВО) сприяла чимала кількість наукових робіт та фундаментальних досліджень. Значний внесок у дослідження проблеми формування англомовних лексичних навичок зробили вітчизняні та зарубіжні науковці, такі як Ніколаєва С.Ю., Панова Л.С., Потюк І.Є., Шатилов С.Ф., Борщовецької В. Д., Смоліна С.В., Гринюк Г. А. та інші.

Використання сучасних технологій та мобільних додатків, як засіб формування лексичної компетенції англійської мови, вивчали такі науковці як Зубенко Т.В, Рашевська Н. В., Ткачук В. В., Семеріков С. О., Кіган Д., Тракслер Дж., та інші.

У свою чергу вчені Я. Брухаль та О. Білик в своєму дослідженні акцентують увагу на тому, що «сучасні мобільні додатки у розвинутих та провідних країнах використовуються в галузі освіти та науки, управління, організації викладання для фахівців-практиків, і крім того як технічні засоби підтримки навчання для студентів. Зараз акцент на ідеї мобільного навчання зростає у закладах вищої освіти, свідченням чого є збільшення кількості вітчизняних і зарубіжних наукових конференцій (mLearn, IMCL). Крім того це зростання та поява чималої кількості наукових журналів, технічних звітів і книг (Traxler, 2008; Herrington&Herrington, 2008; Kukulska&Traxler, 2005; Ally, 2009)» (Брухаль 201).

Звичайно, варто було б зазначити що вчений Т. І. Коваль розширює та описує сучасні інтерактивні технології навчання іноземних мов у закладах вищої освіти (2011), а вчена Н. Обухова більш широко розкриває поняття сучасних інформаційних технологій (2011), схожу тематику роботи має робота науковця О. Пищик (2010), значний внесок та науковий прорив робить наукова робота С. Титова, а саме за тематикою «Мобільне навчання сьогодні: стратегії та перспективи» (2012), «Мобільне навчання іноземних мов» (2013).

Варто звернути увагу і на більш сучасні роботи вченої Т. Зубенко, зокрема з таких тематик як « Інформаційні технології в навчанні англійської

мови як іноземної в системі освіти сполучених штатів Америки» (2018), «The use of mobile devices to enhance language acquisition» (2017), «Використання мобільних пристроїв з метою створення іншомовного комунікативного середовища та інтенсивного навчання іноземної мови у ВНЗ» (2016).

Дослідивши та ознайомившись з великою частиною наукових робіт з даної теми, ми можемо підсумувати і зазначити те, що проблематика використання та впровадження сучасних технологій та мобільних додатків у процесі вивчення англійської мови та удосконалення комунікативної компетенції залишається й досі недостатньо дослідженою. Більшість викладачів вважають, що відсутність гарної та актуальної методичної бази уповільнює використання мобільних пристроїв і їх поширення на практичних заняттях студентів. Недостатня кількість різноманітних вправ з використанням сучасних технологій та мобільних додатків під час вивчення англійської мови, необхідність їх розробки та створення нових з актуальним лексичним запасом й використання їх під час навчального процесу є актуальністю нашого дослідження.

Мета роботи — теоретично обґрунтувати використання сучасних технологій й мобільних додатків та розробити систему вправ з їх використанням для вдосконалення англомовної лексичної компетенції студентів 1 курсів філологічного спрямування з тем: Hobbies, Leisure, Travelling, and Appearance.

Відповідно до вказаної мети у даній роботі слід вирішити наступні **завдання:**

- з'ясувати сутність англомовної лексичної компетенції майбутніх філологів;
- проаналізувати методи формування англомовної лексичної компетенції в педагогічній теорії та практиці;
- розглянути особливості навчання англійської мови студентів першого курсу філологічних спеціальностей та вимоги Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти до навчання лексики ;

- розробити вправи з формування англомовної лексичної компетенції майбутніх філологів з використанням сучасних технологій для студентів 1 курсів;
- перевірити на практиці ефективність та зручність використання сучасних технологій у процесі вивчення англійської мови студентами 1 курсів філологічних спеціальностей та узагальнити отримані результати

Об'єкт дослідження – є процес формування англомовної лексичної компетенції студентів 1 курсів філологічного спрямування.

Предмет дослідження є процес формування англомовної лексичної компетенції засобами сучасних технологій на заняттях з вивчення англійської мови для 1 курсів філологічних спеціальностей.

Для досягнення поставлених у дипломній роботі завдань нами було використано наступні **методи дослідження** :

- **аналіз** наукової, навчально-методичної літератури з теми дослідження;
- **порівняльний метод**, що дає змогу проаналізувати різноманітність мобільних технологій під час вивчення англійської мови;
- **історичний метод**, який дозволяє дослідити процес впровадження мобільних технологій у навчанні;
- **наукове моделювання**, що дозволяє розробити систему вправ із використанням мобільних технологій.

Теоретичне значення дослідження полягає в спробі комплексного та системного аналізу використання сучасних технологій для вивчення англійської мови та розробці практичних завдань для вдосконалення лексичної компетенції на 1 курсі філологічних спеціальностей з використанням сучасних технологій.

Практичне значення результатів дослідження полягає у розробці комплексу вправ щодо формування англомовної лексичної компетенції засобами сучасних технологій у студентів 1 курсів філологічних спеціальностей з тем: Hobbies and Leisure, Travelling and Appearance.

Наукова новизна дослідження полягає в спробі комплексного та системного аналізу використання сучасних технологій для вивчення англійської мови і покращення комунікативної компетенції та розробці практичних завдань для вивчення нового лексичного матеріалу й для опрацювань тем : Hobbies and Leisure, Travel and Appearance , які вивчають на 1 філологічних спеціальностей з використанням сучасних технологій.

Структура дипломної роботи та її обсяг зумовлені метою та завданнями дослідження. Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів основної частини, висновків а також списку бібліографічних посилань . Загальний обсяг дипломної роботи становить 77 сторінок. Список використаних джерел, що нараховує 43 найменування.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЗАСОБАМИ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

1.3 Сутність та структура поняття «англомовної лексичної компетенції» майбутніх філологів

Підвищення вимог до якості викладання англійської мови майбутнім філологам та рівнів оволодіння лексичною компетенцією, зумовлює необхідність уточнення змісту та структури і доповнення її компонентного складу. На думку Гудманян А. Г. у програмі з англійської мови для студентів філологів кінцева мета навчання лексичної компетенції не визначена, вказані тільки її компоненти [11, с. 247].

Згідно з аналізом спеціальної літератури з проблеми дослідження, серед методистів немає єдиного визначення лексичної компетенції. Білозерська Л. П. визначає лексичну компетенцію як наявність певного запасу слів та вміння адекватно використовувати лексеми, відповідне використання образних виразів, приказок, прислів'їв, фразеологічних зворотів [6, с. 17].

Науковець Сяська Наталія зазначає, що лексичну компетенцію розглядають як здатність миттєво викликати з тривалої пам'яті еталон слова залежно від конкретного мовленнєвого завдання та включати це слово в мовленнєвий ланцюг [34, с. 147].

А на думку дослідника Альшина О.М. лексична компетенція означає знання і здатність використовувати мовну лексику [2, с. 242].

Однак вчена Мулик К.О. зазначає, що це визначення не враховує потреби індивіда в здійсненні мовленнєвої діяльності на основі отриманих знань, навичок, що є головною ознакою компетенції. Варто також зазначити що основною практичною метою викладання лексичного матеріалу іноземної мови

є формування лексичної компетенції як найважливішого компонента експресивних і рецептивних видів мовленнєвої діяльності [25, с. 16].

Як зазначає С. Амеліна володіти лексичною компетенцією означає знатися на значеннях слів та на доречності вживання. Вона також стверджує що форма слова означає його звукову форму, без якої неможливо правильно зрозуміти слово на слух і адекватно озвучити його самостійно [7, с. 77].

Вчена Баранова С. В. під лексичною компетенцією має на увазі здатність індивіда, на основі лексичних знань, використовувати мовний словниковий запас, миттєво згадуючи з довготривалої пам'яті стандарт слів у залежності від конкретної мовного завдання, відповідним чином використовуючи вибрані вирази, приказки, прислів'я та фразеологічні звороти в рамках професійного розвитку, а також забезпечувати підтримку функціонування цих навичок на необхідному рівні й здійснювати постійний контроль за процесом лексичного наповнення мови. Він також підкреслює що лексична компетенція складається з лексичних і граматичних елементів і, що лексичні елементи включають стійкі вирази та односкладові форми [5, с. 308].

Аналізуючи матеріал науковця Аматыєва хочу зазначити що стійкі вирази, що складаються з декількох слів, які використовуються як єдине ціле: розмовні вирази або формули, в тому числі: непрямі показники мовних функцій: привітання, прислів'я, архаїзми; фразеологічні ідіоми, часто семантично непрозорі, застигли метафори, що підсилюють фрази. Тому їх використання часто концептуально та стилістично обмежене фіксовані, стійкі вирази, які вивчаються та застосовуються як одне нерозривне ціле і є неподільними одиницями, в яких введені слова чи фрази утворюють значущі речення; дієслівні вирази; вирази з прийменниками; є стійкими розмовними виразами, що складаються зі слів, які зазвичай використовуються разом [4, с. 55].

За дослідницею Томашевською А. Ю. другим компонентом лексичних елементів є однослівні форми . Окрема однослівна форма може мати кілька різних значень (багатозначність). Однослівні форми включають члени з

відкритих класів слів: іменник, дієслово, прикметник, прислівник, хоча вони можуть також включати закриті лексичні ряди (дні тижня, місяці року, ваги і розміри). Інші лексичні ряди можуть бути встановлені для граматичних і семантичних цілей. Граматичні елементи належать до закритих класів слів, а саме: артиклі, кількісні займенники, вказівні займенники, особисті займенники, присвійні займенники, прийменники, допоміжні дієслова, сполучники, частинки. [36, с. 9]

Табл. 1.1.

Структура англомовної лексичної компетенції майбутніх філологів

Практична складова	Теоретична складова
1. знання мови художніх поетичних англомовних творів, засобів її словотворення, лексичних норм застосування;	1. філологічні знання: поетичних термінів, літературознавчих понять, лексикологічних категорій;
2. навички і вміння практичного використання лексики поетичних творів в умовах навчальної та реальної англомовної комунікації;	2. професійні навички та вміння (проводити лінгвістичний та історико-змістовий аналіз тексту);
3. здатність аналізувати лексичну сторону свого мовлення і самовдосконалювати її.	3. здатність свідомо аналізувати явища мови та мовлення у межах художнього поетичного твору, вміння поетичного викладу думок за темою, що вивчається.

Ми хочемо зазначити також, що на вибір лексичних елементів впливають академічні та професійні сфери і ситуації, в яких вони мають вживатися, тому підбір лексики може у значній мірі різнитися в окремих робочих програмах. Як свідчать спостереження за навчальним процесом та результати іспитів, рівень

володіння лексичною компетентністю у студентів 1 курсів може бути недостатнім оскільки скорочена кількість годин на предмет та недостатня кількість часу для розбору конкретної теми. Це дуже важливо оскільки студенти після завершення кожного курсу мають виходити на відповідний лексичний рівень і викладач має бачити результат в розвитку лексичної компетенції свої студентів. Цей рівень володіння лексичним матеріалом у студентів філологів дозволяє вільно користуватися лексикою з програмних тем для кожного курсу. Студент може варіювати формулювання, щоб уникнути частих повторів, проте лексичні помилки можуть спричинити невпевненість.

Як зазначає вчена Тернавська Л. М. розуміння психолого-педагогічних передумов формування англомовної лексичної компетенції та вільного володіння іноземною мовою є надзвичайно важливим у процесі опанування лексикою. Вона зважає на те, що психологічний та педагогічний аспекти є складовими компонентами процесу навчання, а отже ефективність самого навчання залежить значною мірою від них [35, с. 29].

Розглядаючи формування англомовної лексичної компетенції як зазначає Амеліна, перед викладачами англійської мови постає два основних завдання:

- допомогти студентам опанувати знання про лексичний склад англійської мови ;
- надати студентам можливість розвивати лексичну компетенцію та допомагати їм вдосконалювати її.

Як вважає дослідниця Чорна І. процес оволодіння лексичною компетенцією включає ознайомлення з функцією слова, його значенням, формальними ознаками, тренування в засвоєнні слів і використанні нових лексичних одиниць в усній і письмовій мові. Чорна І також зазначає що формування лексичної компетенції передбачає правильне використання лексичних одиниць активного мінімуму в розмовній мові відповідно до комунікативної ситуацією і метою спілкування, що передбачає оволодіння

такими операціями: виклик лексичної одиниці з довготривалої пам'яті, відтворення лексичних одиниць в мовному потоці [37, с. 15].

Аналізуючи роботу науковців Красулі А.В., та Кримової А.В.В можна зрозуміти лексичну одиницю або вгадати її значення на основі контексту. Ознайомлення з рецептивною лексикою здійснюється, як правило, у процесі читання на основі графічного зображення слова. У процесі читання виділяється окреме слово і, виходячи з його форми в тексті, встановлюється його словникова форма, яка співвідноситься зі словниковим значенням шляхом визначення контекстуального значення [21с. 43].

Дослідниця Красуля А.В., пише що всі тренувальні вправи адекватні процесу читання. Щоб співвіднести графічний образ слова з його звуковим чином, лексеми вимовляються вголос. Визначення значення слова в різних поєднаннях відбувається шляхом співвіднесення цієї форми слова з його словниковою формою. При виборі слів з тексту, що відносяться до певної підтеми, ситуації, і виборі однокореневих слів посилюється значення парадигматичних і синтагматичних зв'язків слова. На основі словотворчих елементів можна визначити значення того чи іншого слова [20].

Дослідниця Кримова А.В зазначає що адекватне володіння лексикою — це запорука успішного досягнення мовної компетенції. Лексична компетенція, складова іншомовної комунікативної компетенції, іноді буває навіть більш важливою, ніж інші складові (наприклад, фонетична чи граматична компетенція) [21 с. 51].

При оволодінні різними способами словотворення формується потенційний словниковий запас студентів, що має велике значення для рецептивних видів мовленнєвої діяльності. Гаврилук Н. М. зазначає, що для того щоб визначити зміст навчання лексики, необхідно відповісти на питання, які лексичні одиниці необхідні майбутнім філологам, в залежності від теми і ситуацій. Критерії відбору змісту навчання повинні мати ознаки мінімізації, відобразитися не тільки у всіх лінгвістичних, але і в комунікативних, змістовних і лінгво-соціокультурних аспектах. Вона також уточнює що мінімізація є одним з

ключів до успіху навчання, чим менше обсяг представлених лексичних одиниць, тим більше шансів ефективно засвоїти мовний матеріал [9, с. 240].

Підсумовуючи вищезазначене хочу сказати, що умови навчання, недостатня кількість годин і обмежені теми роблять необхідним вибір лексичного мінімуму, який повинен відповідати цілям і змісту викладання іноземної мови. Навчальна програма для студентів філологів та загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти не визначають обсяг лексичного мінімуму, який студенти повинні освоїти після завершення курсу. Тому саме злагоджена робота викладача та студента дадуть поштовх для розвитку лексичної компетенції англійської мови студентів філологів.

1.2 Сучасні технології формування англійської лексичної компетенції майбутніх філологів

Основою успішного навчання є актуальні методи викладання, що будуть не тільки в академічному порядку підвищувати рівень знань студентів, а й розвиватимуть інтерес до іншомовної культури, спонукатимуть до навчання та формуватимуть лексичну компетенцію майбутніх філологів.

За словами вченого Кукса Б. словниковий запас є основним будівельним матеріалом мови, тобто її змістовою стороною, а оволодіння лексиною іноземної мови – це обов'язкова умова для розвитку всіх мовленнєвих навичок. Звідси випливає, що оволодіння лексичними навичками – це не кінцева мета, а засіб навчання всіх видів мовленнєвої діяльності [22, с. 301].

Навчання лексичним навичкам можливо за допомогою різних завдань, спрямованих на формування навичок письма, читання, говоріння, аудіювання, хоча основний упор, згідно зарубіжної педагогіки, робиться на початковому етапі акцент на говорінні та аудіюванні.

З розвитком сучасних технологій майже вся увага дослідників прикута до навчання студентів за допомогою сучасних технологій. Звичайно наявність Інтернету суттєво полегшує роботу викладачам оскільки ми маємо доступ до

світових бібліотек та до дієвих вправ на розвиток лексичної компетенції. У XXI ст. Інтернет надає виняткові можливості для вивчення англійської мови, оскільки більше 80% всієї інформації, що публікується в Інтернеті, створюється англійською мовою, а постійний доступ до Інтернету через власний смартфон дає студентам можливість спілкуватися в прямому ефірі англійською мовою. Інтернет надає доступ до нескінченної кількості ресурсів у текстовому, аудіо та відео форматах. У контексті мовної освіти це дозволяє створити технологічне середовище вивчення мови для швидкого оволодіння студентами лексичної компетенції.

Вишневський О. І. зазначає, що серед електронних та аудіовізуальних ресурсів, які зараз використовуються в методології викладання мови, виділяються:

- електронні словники, особливо ті, які класифікуються як освітні (тлумачні, перекладацькі, термінологічні, довідкові, інтерактивні);
- першоджерела англомовних матеріалів (в текстовому, графічному, відео, аудіо, ігровому форматах);
- широкий спектр освітніх ресурсів, які допоможуть вам у вивченні англійської мови (онлайн-книги та довідники, спеціальні програми);
- прикладні програми (наприклад, платформи Pearson Language Learning Laboratory);
- Instagram Facebook;
- електронна пошта, форуми, групи в соціальних мережах;
- електронні засоби зв'язку, в тому числі синхронне спілкування (блоги, відеоконференції, спілкування в Viber, Telegram) і асинхронний (електронна пошта, форуми, групи в соціальних мережах Facebook, Instagram);
- освітні ресурси в Інтернеті (гарячий список, мультимедійний альбом, веб-квест) [8].

Ці технології використовуються на уроках англійської мови в різних формах організації діяльності студентів, таких як: практична робота, дистанційне і змішане навчання, комбіноване навчання, що включає елементи

навчання і дистанційного навчання. Варто відзначити, що змішане навчання в даний час вважається найбільш перспективною формою навчання іноземним мовам.

Мулик Л. зазначає, що доцільність використання Інтернету обумовлена тим фактом, що сучасні технології забезпечують економний час метод вивчення англійської мови, який відповідає потребам студентів в інформації та спілкуванні. Веб-ресурси дають постійну можливість вивчення мови і дозволяючи їм самостійно вибирати час і місце навчання, його варіанти і типи в залежності від їх потреб [25, с. 57].

Для розвитку сучасної системи навчання, в якій широко застосовуються мобільні застосунки, потрібно докласти чимало зусиль, але науковці вже наводять багато прикладів використання мобільних пристроїв, а також різноманітних мобільних застосунків у практиці викладання різних предметів, зокрема англійської мови.

На даному етапі функціонування суспільства існує величезна кількість навчальних застосунків різного профілю для навчання англійської мови: одні навчають тільки граматики, інші – тільки слів. Їх перевага в тому, що вони більш детально відпрацьовують і тренують одні навички, не відволікаючи увагу на інші. Одними з найпопулярніших освітніх програм є Lingualeo, Duolingo, Memrise і Busuu [2, с.205].

Що стосується мобільних програм-перекладачів, зокрема, таких як Language Translator і Google Translate, то вони дозволяють перекладати слова, фрази, речення за допомогою інтерактивного сервісу перекладу Google. Важливо пояснити учням, що програми перекладу забезпечують переклад переважно слів або фраз, тоді як переклад речень не завжди є адекватним.

Також ми хочемо зазначити, що досить ефективним мобільним застосунком є безкоштовний застосунок «Поліглот. Англійські слова», що містить базовий словник, списки неправильних дієслів, а також різні тематичні групи лексики. У цьому застосунку доступні два режими роботи: англо-український словник, доповнений транскрипцією, озвученими словами та

контекстами вживання, а також навчальні вправи, які полягають у виборі одного із запропонованих варіантів слів для заповнення пропуску в реченні. Ефективним засобом є програми для вивчення англійської мови, які допомагають здобувачу вищої освіти запам'ятовувати слова.

Найкращий спосіб запам'ятати слова англійською – це читати їх, записувати і, звичайно, слухати і постійно повторювати. Програма вивчення англійської мови Memrise побудована за принципом spaced repetition (повторення вже вивченого матеріалу з певною частотою). Крім того, працюючи в цьому додатку, ви зможете неодноразово слухати одні й ті самі слова, сказані різними людьми за різних обставин, що дозволить вам почути різні акценти.

Ще одним цікавим застосунком для вивчення англійських слів є Word. Принцип його роботи досить стандартний: вибирайте тему, слова, з яких ви б хотіли дізнатися, і починайте урок. Після вивчення теми вам буде доступно тренування з картками, де потрібно буде вгадувати переклад слова, збирати мовні пари, перекладати слова в аудіоформаті та збирати слова по буквах.

English Phrasal Verbs in Use — ще один корисний мобільний застосунок для вивчення англійської мови. Ця програма надзвичайно корисна і включає лише один аспект словника: фразові дієслова [7].

Також варто констатувати той факт, що багато студентів відчують з ними проблеми, багато не можуть їх запам'ятати, але ця програма дуже допоможе нам у цій нелегкій справі. Фразові дієслова перераховані тут, і студенти також можуть знайти фразове дієслово, яке їх цікавить.

Наприклад, якщо цікавить дієслово get, студент вводить його в пошук і бачить багато фразових дієслів. Після вивчення слів вам буде запропоновано пройти тест на закріплення матеріалу, де потрібно буде відгадати фразове дієслово за його значенням. Слід зазначити, що ця програма доступна лише на iOS. Є ще одна програма для Android під назвою English Phrasal Verbs, яка дуже схожа на описану мною.

Відомо, що граматики є дуже важливим аспектом вивчення будь-якої мови, і саме з цієї причини існують цілі програми, присвячені граматиці.

Як приклад, для навчання грамотності існує такий інтерактивний підручник *English Grammar in Use*, який є посібником з граматики англійської мови. Навчання в ньому поділено на розділи, кожен з яких присвячений одній граматичній темі. Кожен розділ далі поділяється на дві частини: перша частина містить теорію з граматичної теми, друга частина містить практичні вправи та тести [6].

Слід зазначити, про те що студенти мають певні труднощі в процесі оволодіння англійською мовою, зокрема, оволодіння навичками аудіювання. Відсутність технічного забезпечення та аудиторних годин, спрямованих на розвиток аудіювання, мотиваційні та психологічні труднощі, потреба в інтенсивній інтелектуальній діяльності призводять до зменшення енергії та зниження уваги. Актуальними додатками для оволодіння навичками аудіювання є «TED-Ed», «Podcasts», «Hooked», «DailyArt».

Phrasalstein зосереджується лише на одному аспекті граматики – фразових дієсловах. Додаток оформлений у формі фільму жахів, містить 100 фразових дієслів, які вивчаються в процесі гумористичних ситуацій.

Одним із способів вирішення цих проблем може стати використання спеціальних мобільних застосунків.

Науковець Андрієнко Л. О. вважає, що навчитися розуміти іноземну мову часто важче, ніж говорити, тому це викликає такі проблеми та занепокоєння:

- мова спонтанна і швидкоплинна, без можливості повторення;
- у потоці мови важко почути паузи, проміжки між словами, правильно виділити слова;
- важко слідувати потоку свідомості, насиченому повторами та помилками, на відміну від письмового структурованого та грамотного мовлення;

важко навчитися виділяти потрібну інформацію із загального потоку мовлення і не звертати уваги на незрозумілі слова [4, с. 20].

Зрозуміло, що жоден підручник чи досвідчений учитель не замінить практики аудіювання. Вивчати можна лише слухаючи та використовуючи сучасні технології та мобільні застосунки, які забезпечують різні аспекти викладання англійської мови.

Проте, слідкуючи за сучасними тенденціями розвитку системи освіти та активного впровадження інтернет технологій, можна стверджувати, що дидактичний потенціал сучасних мобільних пристроїв досить широкий. Гаврилук Н. М. наводить наступні категорії мобільних застосунків.

1. Застосунки, спрямовані на пошук інформації: пошукові системи та онлайн-словники.

2. Освітні програми. Навчальні застосунки, спрямовані на поглиблення знань і вдосконалення мовленнєвих навичок: вивчення граматики, розширення словникового запасу. Їх перевага в тому, що вони детально розглядають відпрацьовані навички і точніше їх тренують, не відволікаючи увагу на інші навички. Серед найпопулярніших освітніх програм Memrise і Busuu.

3. Не освітні програми. Програми для створення опитувань, рейтингів, тестів (наприклад, QuickResponse).

4. Доповнена та віртуальна реальність. Введення будь-яких сенсорних даних у сенсорне поле, яке можна вважати смартфоном. Тобто в поле сприйняття людини вводяться об'єкти, спеціально створені за допомогою комп'ютера [9, с 240].

Відзначимо серію інтерактивних матеріалів для вивчення англійської: GoogleGlass, Toystories, вивчення англійської на відео FluentU, віртуальний курс ділової англійської VirtualSpeech, розмови англійською в невимушеній атмосфері з AltspaceVR, освітня платформа Engage для групових та індивідуальних занять, навчання.

Застосунок MondlyVR, присвячений англійській мові та культурі ClassVR, занурює користувача у віртуальну реальність, у якій він може стати частиною низки різноманітних ситуацій, від простих, таких як зустріч із персонажем гри чи замовлення в ресторані, до більш складних.

Використання мобільних застосунків у навчанні може підвищити інтерес студентів до вивчення англійської мови. Спектр можливостей, які вони надають, можна вбудувати в структуру практично кожного уроку з наступними цілями: ознайомлення та освоєння нового матеріалу; перевірка вивченого лексико-граматичного матеріалу; аудит з використанням аудіо та відео матеріалів; укладення словників у відповідний навчальний матеріал тощо.

Сьогодні розроблено значну кількість мобільних застосунків і програм для вивчення англійської мови, спрямованих як на набуття різноманітних умінь і навичок, так і на розвиток різних видів мовленнєвої діяльності.

Досить широкий спектр і різноманітність доступних мобільних навчальних ресурсів дозволяє підібрати програми відповідно до індивідуальних потреб, інтересів і рівня мовної підготовки студентів з англійської мови. Перспективним напрямком є аналіз контенту мобільних застосунків та розробка сучасних методів навчання англійської мови з метою їх подальшого використання.

1.3 Особливості навчання англійської мови студентів першого курсу філологічних спеціальностей та вимоги Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти до навчання лексики

Можливість вільно володіти англійською мовою є основним аспектом для комунікація між людьми з різних частин світу та обміну інформацією, дослідження культури країни, мова якої вивчається, все це є важливим аспектом для нашої країни та покращення лексичної компетенції.

Ознайомившись з навчальною програмою першого курсу для студентів філологів варто зазначити що головна мета навчання на полягає в

«подальшому розвитку навичок та вмінь усіх рівнів в основних видах мовленнєвої діяльності, а саме: аудіюванні, читанні, мовленні та письмі на базі активного словникового запасу та засвоєння граматичного матеріалу», щодо головного завдання – це «розширити словниковий запас студентів завдяки їхньому засвоєнню лексичних одиниць на матеріалі текстів підручника, публіцистичних та художніх текстів» [4].

Опрацьовуючи навчальну та робочу програми з курсу «Основна іноземна мова (англійська)» (ОІМ) для студентів 1-го курсу філологічного спрямування Чорноморського національного університету ім. Петра Могили ми прийшли до висновку, що проблема змісту предмету “Основна іноземна мова” вирішується з урахуванням природи мовлення, яке є ситуативним.

Варто зазначити що у програмі є вісім сфер спілкування, які притаманні будь-якому сучасному мовному колективу:

- 1.соціально-побутова;
- 2.сімейна;
- 3.соціально-культурна;
- 4.сфера громадської діяльності;
- 5.професійно-трудова;
- 6.адміністративно-правова;
- 7.сфера ігор та захоплень;
- 8.видовищно-масова сфера .

Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти вказують, що «визначення головних та проміжних цілей вивчення і викладання мови має будуватись на врахуванні потреб студентів та суспільства, на завданнях, видах діяльності та процесах, які учням потрібно вміти реалізувати для задоволення цих потреб, та на компетенціях та стратегіях, якими їм необхідно для цього оволодіти та вдосконалювати» .

Аналізуючи навчальну програму за програмою для 1 курсі характерним є розвиток навичок та вмінь усіх рівнів в основних видах мовленнєвої діяльності,

а саме: аудіюванні, читанні, мовленні та письмі на базі активного словникового запасу. За цією програмою викладання ОІМ (англійської) на I курсі у 2022-2023 н.р. відбувається за тими ж трьома основними аспектами:

- Практична Фонетика (2 години на тиждень у IV триместрі);
- Практична Граматика (2 години на тиждень у V триместрі та 4 години на тиждень у VI триместрі);
- ПУПМ (практика усного та писемного мовлення, по 4 години на тиждень у IV-VI триместрах);

Згідно з програмою дисципліни «Основна іноземна мова (англійська)», наприкінці першого курсу навчання студенти повинні «демонструвати вміння вільно висловлювати власну думку з того чи іншого питання, коментувати думки інших, дискутувати з того чи іншого питання та намагатися висловлювати свої думки у форматі “ мозкового штурму” з урахуванням нового лексичного матеріалу [47].

Система навчання англійської мови (Програма навчання студентів філологів на 1 курсі) є певною дидактичною системою, що складається з двох елементів: навчання під керівництвом викладача і самонавчання. Дані елементи навчального процесу функціонують синхронно.

Актуальність та надійність навчальної системи навчального процесу забезпечується :

- технологічним підходом ;
- високим рівнем організації самонавчання;
- комплексним підходом до навчання залучаючи всі види мовленнєвої діяльності;
- удосконаленням прийомів і методів навчання мовного матеріалу та комунікативної діяльності .

Навчальна програма курсу «Основна іноземна мова (англійська)» для навчання студентів-філологів 1-го курсу передбачає як роботу на заняття (практичну) та самостійну роботу. Під аудиторною роботою мається на увазі практичні

заняття. На практичних заняттях використовуються застосовуються наступні методи:

- 1) пояснювально-ілюстративний метод, використовуючи його студенти одержують знання та обмірковують факти;
- 2) репродуктивний метод, він передбачає використання різноманітних вправ для удосконалення мовленнєвих навичок студентів;
- 3) дискусійний метод, який передбачає створення конкретних ситуацій і захист поглядів.

Також далі ми хочемо розглянути таблицю як ілюструє порівняльну кількість годин що дають на Основну іноземну мову (практика усного та писемного мовлення)

Таблиця 1.3.1

Відображення кількості годин для вивчення дисципліни «Основна іноземна мова (практика усного та писемного мовлення) у порівнянні з минулими роками»

Курс	Навчальний рік	Кількість практичних годин	Кількість годин відведених для самостійної роботи	Загальна кількість
1-й	2015	130	170	300
1-й	2022	56	55	111

З огляду на дану таблицю можна підсумувати, що з роками кількість годин для вивчення англійської мови в університеті значно скоротилась. Зараз студенти більшою мірою займаються самоосвітою. Перек вправ до практичних занять Hobbies and Leisure, Travel and Appearance допоможе студентам більш продуктивно засвоювати нових лексичних одиниць та зробити самостійне навчання більш якісним.

Науковець Титова зазначає що «Загальноєвропейські рекомендації» спираються на те, що наявність добре сформованих лексичних навичок передбачає наявність й інших навичок, таких як:

- граматичні;
- семантичні;
- фонологічні;
- орфографічні;
- орфоепічні [36, с. 9].

Отже, посилаючись на розподіл рівнів володіння англійською мовою згідно із «Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти», варто зауважити, що процес навчання лексики і формування лексичної компетенції має бути логічним та звичайно є важливою складовою процесу формування англійської лексичної компетентності майбутніх філологів.

Таблиця 1.3.2

Рівні володіння мовою (за «Загальноєвропейськими рекомендаціями»).

	C1	Може розуміти без утруднень практично все, що чує або читає. Може вилучити інформацію з різних усних чи письмових джерел, узагальнити її і зробити аргументований виклад у зв'язній формі. Може висловлюватись спонтанно, дуже швидко і точно, диференціюючи найтонші відтінки смислу у досить складних ситуаціях
Досвідчений користувач	C2	Може розуміти широкий спектр досить складних та об'ємних текстів і розпізнавати імпліцитне значення. Може висловлюватись швидко і спонтанно без помітних утруднень, пов'язаних з пошуком засобів вираження. Може ефективно і

		гнучко користуватись мовою у суспільному житті, навчанні та з професійними цілями. Може чітко, логічно, детально висловлюватись на складні теми, демонструючи свідоме оволодіння граматичними структурами, конекторами та зв'язними програмами висловлювання.
	B2	Може розуміти основні ідеї тексту як на конкретну, так і на абстрактну тему, у тому числі й технічні (спеціалізовані) дискусії за своїм фахом. Може нормально спілкуватися з носіями мови з таким ступенем швидкості та спонтанності, який не завдає труднощів жодній із сторін. Може чітко, детально висловлюватись на широке коло тем, виражати свою думку з певної проблеми, наводячи різноманітні аргументи за і проти.
Незалежний Користувач	B1	Може розуміти основний зміст чіткого нормативного мовлення на теми, близькі і часто вживані на роботі, при навчанні, під час дозвілля тощо. Може вирішити більшість питань під час перебування або подорожі у країні, мова якої вивчається. Може просто і зв'язно висловитись на знайомі теми або теми особистих інтересів. Може описати досвід, події, сподівання, мрії та амбіції, навести стислі пояснення і докази щодо точок зору та планів.
	A 2	Може розуміти ізольовані фрази та широко вживані вирази, необхідні для повсякденного спілкування у сферах особистого побуту, сімейного життя, здійснення покупок, місцевої географії, роботи. Може спілкуватись у простих і звичайних ситуаціях,

		де необхідний простий і прямий обмін інформацією на знайомі та звичні теми. Може описати простими мовними засобами вигляд його/її оточення, найближче середовище і все, що пов'язане зі сферою безпосередніх потреб.
Елементарний Користувач	A 1	Може розуміти і вживати побутові повсякденні вирази, а також елементарні речення, необхідні для задоволення конкретних потреб. Може відрекомендуватись або представити когось та може запитувати і відповідати на запитання про деталі особистого життя, наприклад, де він/вона живе; про людей, яких він/вона знає; про речі, які він/ вона має. Може взаємодіяти на простому рівні, якщо співрозмовник говорить повільно і чітко та готовий прийти на допомогу.

Після ознайомлення з навчальною програмою студентів-філологів першого курсу та рекомендаціями європейської ради щодо вимог до навчання та рівнів володіння мовою можемо зробити висновок, що орієнтовним рівень яким має володіти студент другого курсу є A2 – B1 , бо саме він дозволить опанувати програми для розвитку у подальшому навчанні.

Науковець Амеліна С.М. акцентує на вивченні лексики, бо тоді студент фокусується на іншому виді діяльності, наприклад, аудіюванні і тому в цей час непомітно засвоює слова. Для формування лексичної компетенції студентів-філологів вона пропонує такі етапи:

- семантизація (ознайомлення з новим лексичним матеріалом);
- автоматизація (формування і первинне закріплення навичок використання лексичних одиниць);

- репродукція (удосконалення навичок та розвиток умінь використання засвоєних лексичних одиниць у різних видах мовленнєвої діяльності) [2, с. 47] .

Підсумовуючи викладене вище ми погоджуємось з думкою дослідниці Амеліної та хочемо зазначити, що у процесі формуванні лексичної компетенції студентів-філологів варто зробити акцент саме на непрямому шляху оволодіння лексичним матеріалом.

1.4 Переваги та недоліки використання мобільних технологій, готовність студентів до їх застосування

Задля того аби коректно оцінити переваги та недоліки використання мобільних технологій під час вивчення англomовної літератури на думку вченого Шумило , важливо розглянути ряд факторів:

- місце використання – в автономному режимі навчання, в аудиторії/класі або на дистанційному курсі;
- частота застосування – курс повністю побудований на мобільних технологіях, або їх одинична інтеграція в навчальний процес;
- чи будуть використовуватися тільки навчальні мобільні застосунки (pull content) чи вони будуть створюватися викладачем (push content);
- чи будуть застосовуватися особисті мобільні пристрої студентів, чи вони будуть надані навчальним закладом [39, с. 418] .

Провівши аналіз теоретичних розробок і практичних проектів реалізації мобільної освіти у дослідженнях Томашевської та Тернавської визначити основні переваги навчання з використанням мобільних пристроїв взагалі і англomовної літератури зокрема:

- навчання без прив'язки до певного місця і часу проведення занять;
- легкість, портативність і відносно низька вартість мобільного пристрою;
- доступність, простота і інтуїтивність технологій;
- навчання в зручному для себе режимі;
- облік індивідуальних особливостей студента;
- персоналізація навчального контенту з урахуванням рівня знань студента дозволяє враховувати індивідуальні особливості кожного і сприяє усвідомленню їх своїх сильних і слабких можливостей навчання;
- лаконічність освітнього контенту;
- підтримка учнів з обмеженими можливостями;
- отримання постійного доступу до цифрового освітнього контенту, до матеріалів контролю та самоконтролю, до особистих файлів з хмарного сховища;
- перехід від друкованих видань до електронних, інформаційна забезпеченість всіх видів навчальної діяльності, швидкість поширення навчальних матеріалів серед студентів усіх форм навчання;
- подання інформації в мультимедійному форматі, більш якісне засвоєння матеріалу;
- забезпечення навчальних комунікацій всередині групи, з викладачем, з навчальними закладами, з представниками вітчизняних і зарубіжних компаній, державних і громадських організацій, можливість спільної роботи і виконання групових завдань;
- безперервна консультативна підтримка з боку викладача;
- перехід від інформаційно-повідомлюючого навчання до інтерактивного, учасники процесу самостійно створюють контент і діляться знаннями в колективній діяльності;
- підвищення мотивації студентів до навчання за допомогою привнесення елементів молодіжної культури (смартфонів, планшетів та інших гаджетів) в освітній процес;

- вивільнення аудиторного фонду, невимогливість до комп'ютерної техніки та мережевого обладнання;
- не вимагає придбання персонального комп'ютера і паперової навчальної літератури, тобто економічно виправдане;
- можливість легкого розповсюдження навчальних матеріалів між користувачами завдяки сучасним бездротовим технологіям (WAP, GPRS, EDGE, Bluetooth, Wi-Fi) (Титова);
- набагато простіше розмістити в аудиторії кілька мобільних пристроїв, ніж кілька настільних комп'ютерів [35, с. 188].

Незважаючи на безперечні переваги, навчання з використанням мобільних пристроїв має і ряд суттєвих недоліків, які визначає дослідниця Смоліна :

- малі екрани мобільних пристроїв не дозволяють відображати усі типи інформації;
- швидка розрядка батареї портативних пристроїв, що може призвести до втрати частини даних, якщо батарея не буде вчасно заряджена;
- швидко мінливий ринок ІТ-пристроїв, нарощування технічних характеристик, застарілі моделі мобільних пристроїв можуть не підтримувати новітні технології;
- необхідність володіння навичками безпечного спілкування в мережі і захисту персональних даних, що потребує проведення додаткових інформаційних занять;
- не для всіх навчальних тем можна підібрати необхідний мобільний застосунок і не всі теми можна вивчати за допомогою ІТ-пристроїв;
- методична невідповідність педагогів до застосування мобільних технологій в освіті;
- відсутність контролю діяльності студента за мобільним телефоном, відволікання студентів на інформацію розважального характеру [33, с. 16].

Незалежно від наявних недоліків, навчання з використанням мобільних пристроїв швидко поширюється, стаючи однією з нових форм організації навчання у вищих навчальних закладах, що поєднує в собі аудиторну і позааудиторну навчальну діяльність, індивідуальне та групове навчання.

Перспективним напрямком застосування мобільних технологій для підтримки традиційного навчального процесу є надання студентам можливості доступу до навчальної інформації, що міститься в мережевих курсах, через освітній портал навчальної організації, адаптований для мобільних пристроїв. Зазначені ресурси можуть використовуватися студентами в режимі самостійної роботи для підготовки до участі в семінарах і диспутах, виконання групових проектів, завдань і курсових робіт, а також самотестування, проміжного і підсумкового тестування. Крім того, студентам може надаватися можливість отримувати на свої мобільні пристрої повідомлення, нагадування, а також результати проходження контрольних заходів.

Сіденко Наталя зазначає, що у рамках підтримки очного навчального процесу мобільні пристрої можна використовувати також для проведення короткого тестування у кінці заняття, фіксування важливої інформації (використовуючи функцію аудіозапису і фотокамери), оперативного доступу до довідкових та інформаційно-освітніх матеріалів під час занять. Мобільні пристрої незамінні для проведення практичних занять за межами комп'ютерного класу [32, с. 140].

Зважаючи на вищенаведену інформацію відзначимо більш детально деякі негативні аспекти навчання з використанням мобільних пристроїв які пов'язані, у першу чергу, не стільки з технічною і фінансовою сферою, яку ми вже розглянули, скільки з адміністративно-організаційною та методичною.

По-перше, складно переконати як викладачів, так і адміністрацію навчальних закладів, що дана форма навчання сприяє оптимізації навчального процесу, так як виконання завдань проходить на пристроях (телефонах), які зазвичай заборонені у вищих навчальних закладах для використання у

навчальній аудиторії, оскільки всі мобільні пристрої виконують роль електронної шпаргалки.

По-друге, викладачі не володіють (на відміну від студентів) відповідним рівнем користування ІКТ, який дозволяв би їм впроваджувати у традиційну форму заняття завдання на основі мобільних технологій, використовувати вже існуючі навчальні програми для мобільних пристроїв, забезпечувати інтерактивну підтримку навчального процесу.

По-третє, недостатньо готових навчальних мобільних ресурсів і програм для студентів різних рівнів та спеціальностей, але у той же час викладачі англійської мови та літератури знаходяться у більш виграшному положенні: існує велике різноманіття різних застосунків та ігор англійською мовою, на основі яких можна створювати пошукові та ігрові завдання і т. д.

По-четверте, багато педагогів відзначають, що відсутність добре розробленої методичної бази також уповільнює використання мобільних пристроїв. Однак не слід забувати, що у нашій країні є хороша теоретична база дистанційного і змішаного (інтеграційного) видів навчання, основні положення якого можуть бути застосовані вже зараз. Наприклад, якщо говорити про умови успішної інтеграції ІКТ у навчальний процес, то вони можуть бути застосовані і до мобільного навчання: наявність ІКТ-компетенції у педагогів, методичний супровід навчальної діяльності, інформаційні ресурси і інформаційно-освітнє середовище вищого навчального закладу, мотивація педагогів, комп'ютерна безпека навчального процесу, технічне оснащення і доступ в інтернет.

Вчений Риздель вказує, що застосування мобільних пристроїв вимагає від викладача при вивченні літератури постійного підвищення методичного рівня, вдосконалення власної інформаційної компетенції та нового погляду на моделювання сучасного заняття. У процесі підготовки до заняття із застосуванням гаджетів викладач повинен забезпечити реалізацію трьох основоположуючих принципів організації освітньої діяльності:

- 1) інформаційного, який передбачає сформованість практичних навичок ефективного опрацювання інформації у різних формах її представлення;
- 2) технологічного, що визначається уміннями та навичками роботи з мобільними пристроями та програмним забезпеченням;
- 3) процесуально-діяльнісного, який визначається здатністю організувати активну навчально-пізнавальну діяльність колегіантів через опрацювання інформаційних ресурсів з метою розв'язання поставлених задач [31с. 52].

Вчений наголошує на тому що крім наявності мобільного пристрою з необхідним набором функцій, оцінки їх переваг та недоліків, для ефективного процесу навчання необхідна наявність у студентів психологічної готовності. Під психологічною готовністю до будь-якої діяльності науковцем розуміється «психічний стан, що характеризується мобілізацією ресурсів суб'єкта праці на оперативне або довгострокове виконання конкретної діяльності або трудового завдання», зазначає психолог [31 с. 52].

На думку Науменко , «психологічна готовність до навчання з використанням мобільних пристроїв характеризується звичкою і частотою використання функцій і застосунків мобільних пристроїв студентів поза навчальною ситуацією» [26 с. 52] .

Отже, більшість сучасних студентів технічно і психологічно готові до використання мобільних технологій у навчальному процесі, і необхідно розглядати нові можливості для більш ефективного використання потенціалу мобільних пристроїв і технологій при вивченні англійської літератури. У роботі Мулик К. зазначено, що «вирішення цього завдання вимагає організаційних зусиль з боку педагогів, дослідної та методичної роботи викладачів щодо впровадження стратегій, форм і методів мобільного навчання у навчальний процес вищих навчальних закладів» [25 с. 57] .

Далі вчена наголошує на тому що педагоги вже не можуть не звертати увагу на очевидний факт – популярність мобільних засобів зв'язку серед молоді; саме тому слід проаналізувати, як дані види зв'язку можуть сприяти оптимізації процесу вивчення англomовної літератури [25 с. 59].

Студенти досить широко використовують можливості своїх портативних пристроїв як в повсякденному житті, так і в навчанні. При повсякденному використанні мобільних пристроїв найбільш затребуваними є такі застосунки і функції, як доступ в інтернет, застосунки для соціальних мереж, пошукові системи і прослуховування аудіозаписів, у той час як у навчанні студенти найчастіше використовують доступ в інтернет, пошукові системи, електронні довідники / словники і застосунки для читання електронних книг. Подібна частотність використання ряду функцій і застосунків говорить про наявність у студентів мобільної компетенції.

Сукупність технічної оснащеності і мобільної компетенції складають технічну готовність студентів до використання мобільних технологій у навчанні. Згідно з результатами опитування, проведеними Кукса у 2015 році, можна стверджувати, що технічна готовність опитаних студентів досить висока. Іншим важливим фактором при плануванні навчання з використанням мобільних пристроїв є оцінка психологічної готовності до діяльності, яка включає, крім наявності необхідних практичних навичок (у даному випадку – розглянутої вище мобільної компетенції), бажання брати участь у навчанні з використанням мобільних пристроїв, а також рівень мотивації і зацікавленості.

Таким чином, на думку дослідника Мулик К. впровадження мобільних технологій у навчальний процес дозволить:

- забезпечити безперервність і цілісність освітнього процесу за рахунок можливості безперервного доступу до довідкових матеріалів і освітніх ресурсів;
- підвищити якість викладання за рахунок оперативної реалізації зворотного зв'язку (наприклад, шляхом проведення короткого

тестування в кінці заняття, що дозволить викладачам отримувати оперативну інформацію про засвоєння матеріалу студентами (яка частина навчального матеріалу засвоєна ними краще, яким розділам слід приділити більше уваги і наскільки підтримується контакт з аудиторією);

- на основі отриманої інформації викладач може коригувати виклад матеріалу;
- забезпечити інформаційну та методичну підтримку практичних занять;
- надати більш якісні послуги в частині організації навчання: віддалений доступ до плану навчання, розсилка різних новин і повідомлень [25 с. 64] .

Можемо підсумувати, що наразі студенти українських ЗВО повністю дозріли до використання мобільних технологій під час навчання. Більшість студентів готові застосовувати мобільні пристрої в якості навчального інструменту. Завдання викладача у цьому випадку підібрати коректні застосунки та програми, які допомогли б краще засвоювати навчальний матеріал та сприяли розширенню як технічних, так і академічних знань студентів.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ФІЛОЛОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

2.1 Комплекс вправ для вдосконалення англомовної лексичної компетенції у студентів філологів.

Так як об'єктом нашого дослідження є процес формування англомовної лексичної компетенції студентів філологічних спеціальностей , вибірку вправ здійснюємо з опорою на Стандарт спеціальності 035 Філологія (від 20.06.2022

p.) для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та «Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти» та Додаток до них (від 2018 року).

Інтеграційні процеси у світі в усіх галузях наукової, технічної та промислової діяльності змінюють умови комунікації в межах професійного середовища, що підвищує роль іноземних мов як засобу обміну інформацією та спілкування з закордонними партнерами.

Відповідно до Стандарту спеціальності 035 Філологія, студент-бакалавр має вільно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя».

Більшість студентів, що вступають на перший курс мовних спеціальностей, володіють англійською на рівні A1 відповідно до «Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти».

Оскільки ні Стандарт, ні «Загальноєвропейські рекомендації» не прописують зміст навчання, звертаємось до Освітньо-професійної програми (далі – ОПП) за спеціальністю «Германські мови та літератури (переклад включно).

Відповідно до програми, студенти 1 курсу на 1 семестрі вивчають теми *Hobbies, Leisure, Travel, and Appearance*. Що передбачає розповідь про себе, свої хобі та уподобання, також знайомство з одногрупниками, опис зовнішності обговорення їхніх хобі та встановлення дружніх відносин.

Далі хотілося б розібрати приклади вправ для покращення комунікативних компетенції студентів філологів. Це вправи різного формату. Чисто розмовні вправи на вибір правильної відповіді та на перевірку чіткої орієнтації студентів у лексичному матеріалі з програмових тем для 1 курсу. Вправи розраховані на 1 курс вивчення англійської мови тому вони середньої складності. Всі вправи створені за рахунок сучасних технологій. Вправи були протестовані нами під час асистентської практики на практичних заняттях з англійської мови для студентів 1 курсу.

Пропонуємо приклади вправ до кожної з тем.

1. Уривок навчальних вправ для практичного заняття з 1 курсу на тему «Hobbies» Мета практичного заняття: Формування основних засад лексичної компетенції за темою Hobbies

Першу програму якою ми користуємося під час даного дослідження та у практичному занятті це wordwall.net. Це вправи різного формату. Вікторини та загадки і різного формату кросворди. Що роблять заняття продуктивним та інтерактивним.

Перша вправа на обговорення. Скласти запитання з фразових слів за темою Hobbies. Вправа містить 8 коротких запитань пов'язаних з тематикою практичного заняття. Оскільки вправа на обговорення і на вибір відповідних лексичних одиниць. На екрані у форматі демонстрації виводяться 8 запитань. Кожен зі студентів називає цифру і відкривається ячейка. Відповідна ячейка має запитання з пропуском який потрібно заповнити. Пропуск заповнили обравши відповідне фразове дієслово або вираз. Далі отримавши ціле запитання даємо на нього відповідь. Лексика та обговорення. Завдання даної вправи перевірити правильність підбору лексичного матеріалу (поставити дієслово у пропуск). І звичайно це коротке обговорення покращення лексичних навичок та перевірка їх на практиці.

Друга вправа нашого практичного заняття це продовження обговорення. Обговорення відбувається також за даної тематики. Завдання складається з 23 карток. Картки в форматі гральних карт. Що своїм форматом можливо трохи цікавлять студентів. І зроблять завдання більше невимушеним як ніби вони зайшли в ноутбук пограти в косинку. Вправа демонструється на екран. Студент називає цифру. Цифра названа та відкривається комірка де ми бачимо зображення. Кожне зображення є варіантом якогось хобі. Який студент поперше називає. По-друге складає з ним речення використовуючи активну лексику. Вправ не складна тому за рівнем складності вона середня і ідеально

підходить як фонетична розминка та перевірка лексичного запасу слів за теми хобі.

Третя вправ більш складна. Вона на читання. Викладачі використовують зазвичай такі вправи під час основної частини заняття. Коли студенти вже налаштовані на роботу та пригадали основні запаси лексики актуальні до даної теми. Вправа на лексику заповнити пропуски в тексті. Завдання доволі просте прочитати текст та заповнити пропуски. Спочатку звичайно ознайомитися з лексичкою яку нам потрібно підставити. Завдання виконуються в усному форматі. Текст демонструється на екрані. Студент має 1-2 хвилини для того щоб прочитати самостійно і далі вже перевірка з викладачем.

Також рекомендую на практичних заняттях використовувати додаток learningapps.org. Він є актуальним оскільки завдяки візуального формату краще покращувати лексичну компетенцію.

Четверта вправ це використання ідіом та фраз з даної теми. Знову ж таки це візуалізація лексичного матеріалу. Це все актуально і дуже корисно для студенті. Використання ідіом та фраз за темою. Ми маємо відповідні хобі та вираза. Що ми робимо в даній вправи? Це знову ж таки научна демонстрація матеріалу. Класифікація слів за групи до яких може відноситися даний лексичний матеріал. Слова розподіляються за 4 категоріями. Те що можна вивчити та що робимо те що ми колекціонуємо. Відправляємо кожне слово по категоріям. Відправивши слово до відповідної категорії складаємо з ним речення.

Наступна вправ перевірку лексичного матеріалу. Вправ не складна обираємо зображення та відповідний вираз. Оскільки вправ нескладна то її можна використовувати у якості заминки. Кортецький відпочинок. І знову таки повтор лексичного матеріалу.

Завдання з теми Хобі мають бути цікавими для студентів. Оскільки з цієї теми вони можуть вільно висловити свої вподобання. Спробувати будувати речення та спілкуватися з одногрупниками та викладачам на тему хобі і тим самим покращуючи комунікативну компетенцію. Мною було використано дві

актуальні програми для підлітків та для студентів під час вивчення англійської мови це learningapps.org та wordwall.net. Програми легкі у використанні в них дуже легко створювати нові вправи і багато вже створених вправ з актуальним лексичним запасом.

Друге практичне заняття було вже з іншої тематики. Тематика наступного заняття була пов'язана з Travelling. Мета практичного заняття: Формування основних засад лексичної компетенції за темою Travelling.

Перша вправа з практичного була інтерактивна. Вона була створена через додаток wordwall.net. Це інтерактивне завдання знайти слова до теми. В нас є таблиця з закодованими словами до теми. Ми маємо знайти слова які підходять до теми і скласти з ними словосполучення. Оскільки вправа інтерактивна ми можемо за допомогою вчителя підкреслювати або обводити ці слова на дошці. Завдання допомагає навчитися швидко орієнтуватися в лексичному матеріалі.

Друга вправа більш інтерактивна та розвиваюча. Вона також створена у системи wordwall.net. Вправа на лексичний матеріал. Ми крутимо колесо у форматі вікторини. Відповідне слово яке випадає ми перекладаємо з англійської мови на українську. Далі спробуємо утворити питання до однокоренів. Кожен задає питання сусіду і так по ланцюжку. Відповідаючи ми використовуємо активний запас лексики.

Вправа схожа з списку вправ на тематику хобі. Вправа на лексику з використанням програми wordwall.net. Це знову ж таки вправа яка була актуальна для студентів і дуже подобається їм. Принцип вправи-гри наступний. Ми витягаємо карту та відкриваємо її. Ми отримуємо слова на українській мові які перекладаємо на англійську мову. Також маємо слова і на англійській які перекладаємо на українську мову. Вправа на лексику у форматі перекладу.

Четвертий тест це перевірка теми подорожі але з боку знання країн. Тест на знання країн. Ми маємо 10 запитань за даної тематики. До кожного питання додається графічне зображень. Це і можливість вірно назвати країну та

загальний міжкультурний орієнтир. Оскільки ми маємо не тільки покращувати лексичну компетенцію але і бути повністю обізнаними.

Друга частина даної вправи розширює її можливості. Це знову ж таки карти. Які ми можемо перегортати і надати розгорнуту відповідь на запитання. Запитання стосуються тематики подорожей тому і лексика під час відповіді на запитанням має бути активною. Вправа насичена різними лексичними можливостями з перекладу та звичайно ця вправа надає можливість поговорити з приводу подорожей.

Далі наступне заняття було з тематики Appearance. В цьому розділі розглядається зовнішність. Зовнішність та риси характеру. Використання активної лексики з теми. Мета практичного заняття: Формування основних засад лексичної компетенції за темою Appearance.. Ця тема одна з цікавих для студентства. Тому також хотілось розбиратися з вправами з даної теми та створити набір актуальних вправ.

Перша вправа з даної це на мовну здогадку. Вправа інтерактивна і містить декілька колонок. Всі вони закриті на початковому етапі. Відкриваючи ми бачимо зображення. Зображення доступне 2-3 секунди. Далі воно закривається і студенти мають по пам'яті описати основні риси зовнішності людей.

Ця вправа не тільки розвиває лексичну компетенцію. Оскільки в даний вправі ми говоримо використовуючи актуальний лексичний запас та запам'ятовувати. Ця вправ складна для початкового етапу уроку тому її краще використовувати в основній частині заняття коли студенти вже повторили так закріпили пройдену лексику. Сучасні студенти допитливі тому їм цікаво не лише вчити слова та їх називати але наприклад що відгадувати або знаходити відмінності чи відповідності.

Друга вправ ми дивимося на слова та зображення до них. Ми маємо підібрати до зображення характерне слово. Це дуже легка вправа на лексичний запас. Тому цю вправу можна використовувати на тренування активного лексичного запасу на початковому етапі.

Третя вправ більше підійде для поттероманів. Але оскільки майже всі філологи люблять читати тому не сумніваюсь що всі знайомі з Гаррі Поттером та з деякими персонажами або хоча б дивились фільми. Тому я думаю така вправа буде цікавою для студентів адже всі ми в душі діти. І це знову ж таки в форматі гральних карт. Кожна картка це зображення персонажа з книги фільма про Гаррі Поттера. Спочатку ми називаємо персонажа. Потім студент намагається його описати. Картки можна перемішувати щоб ніхто не знав порядок. Гру можна ускладнити за рахунок того що персонажа знає тільки студент який витягує картку та всі інші намагаються здогадатися за описом що це за персонаж.

Вправа четверта стосується обговорення. Обговорення як підбиття підсумку теми. Тема зовнішності та твої власні думки. Викладач перемішує карти та учень витягує картку та зачитує запитання. Запитання різного формату але це відкриті запитання які потребують змістовної відповіді. Питання якщо дуже складне звичайно можна пропускати та переходити до наступного. Вправ за своїм принципам підходить до фінальної частини уроку. Це як підбиття підсумків за даної теми.

2.2. Організація та етапи проведення дослідження

За нашими спостереженнями діяльність викладача під час заняття на початковому етапі перетворюється в організатора пізнавальної діяльності. З авторитетного джерела інформації викладач стає співучасником

дослідницького, творчого процесу, наставником, консультантом, організатором самостійної діяльності студентів.

Дослідивши використання вправ з інтернет джерел ми можемо дійти висновку що студенти самостійно освоїли вивчений матеріал з навчальної теми вони були зацікавлені у процесі практичного заняття все проходило невимушено як гра , тим самим студенти дуже легко розширювали свій словниковий запас.

Аналіз впливу потребував безпосередньої роботи зі студентами. На даний період в онлайн форматі. Під час асистентської практики я співпрацювала зі студентами 1 курсу що вивчають іноземну мову англійську як першу мову.

Крок 1 Визначення тем. Це актуальні теми які вивчають студенти 1 курсу.

Крок 2 Постановка мети. Формування комунікативної компетенції у студентів філологів на початкових етапах вивчення мови.

Крок 3 Визначення структури та часу.

Крок 4 Створення відповідних вправ за програмовими темами.

Крок 5 Обробка інформації та обговорення.

Крок 6 Систематизація та підготовка презентації.

Крок 7 Висновок та огляд.

По-перше, ми проаналізували, які мобільні застосунки можливо використати у процесі вивчення англійської мови та розробили завдання, які студенти 1 курсів філологічних спеціальностей можуть виконати з використанням сучасних технологій.

Далі ми описали застосунки, які можна використовувати для вивчення теоретичного матеріалу та які можуть бути використані для перевірки знань студентів під час вивчення англійської мови.

Оскільки зараз навчання онлайн то за допомогою месенджерів Telegram та Viber надіслали студентам усі розроблені нами матеріали для ознайомлення та проходження.

Кінцевим етапом ми провели опитування з метою з'ясування ефективності та зручності використання мобільних технологій у процесі вивчення англійської мови та відношення студентів до їх використання у навчальному процесі. Так як студенти тільки починають вивчати мову поглиблено то основним на нашу думку є зацікавити студентів та спонукати їх вивчати самостійно мову і покращувати свою комунікативну компетенцію може являти собою інтерактивний кросворд, онлайн вікторина, інтерв'ю з ілюстраціями і фотографіями, картами, а також електронні версії: веб-сайти і презентації.

Для того щоб перевірити ефективність розроблених нами вправ та завдань ми запропонували студентам 1 курсів Чорноморського національного університету імені Петра Могили спеціальності філологія виконати їх та дати відповідь на кілька запитань. Потім ми здійснили перевірку отриманих результатів.

Загалом у нашій перевірці ефективності та зручності використання мобільних технологій взяли участь 17 осіб. Більшість з них виконала всі запропоновані завдання та пізніше пройшли опитування. Кінцевою метою нашого дослідження стала перевірка ефективності та зручності створених завдань, які б унеможливили подальше успішне та ефективне застосування мобільних технологій під час вивчення англійської мови студентами 1 курсів.

Наша перевірка мала наступні три етапи:

По-перше це сама організація проекту (організаційно-методичний) ;

По-друге це сама організація тестування (продуктивний етап)

По-третє це фінальний етап підбиття підсумків (підсумковий).

На організаційно-методичному етапі ми ознайомилися з існуючими мобільними застосунками, а також розробили план практичного використання мобільних технологій у процесі вивчення англійської мови студентами 1 курсів філологічних спеціальностей.

На першій стадії організаційно-методичного етапу, задля проведення експерименту, так як навчання зараз в онлайн форматі ми обрали месенджери Telegram та Viber як засоби поширення матеріалів. Вони мають наступні переваги як і для студентів так і для викладачів: адаптованість для використання на мобільних пристроях, можливість приєднувати учасників у групи за допомогою посилання, обмін контентом між учасниками.

Також серед переваг можна визначити доступ до матеріалів як в аудиторії, так і у позааудиторний час.

Під аудиторною самостійною роботою розуміється виконання студентами завдань на заняттях під безпосереднім наглядом і керівництвом викладача. Наприклад, це можуть бути тестові завдання на знання біографії письменника чи завдання по хронологічному розвитку подій твору, або ознайомлення з теоретичними даними, поданими за допомогою майнд-меп.

Другий вид роботи, у якому можуть працювати студенти, це позааудиторна самостійна робота по виконанню спеціально підготовлених завдань з використанням мобільних технологій, але самостійна робота, у даному випадку, побудована так, що студенти можуть виконати навчальне завдання в будь-якому зручному їм місці з доступом до Інтернету. Наприклад, виконання тестових завдань, прочитати текст та зробити завдання по ним.

На другій стадії ми розробили вправи та завдання для вивчення активної лексики за окремими темами, які включені у наше дослідження, зокрема серед яких тестування, інтерактивна гра і т. д.

На третьому етапі ми надіслали всі розроблені матеріали студентам.

Наступний, продуктивний етап дослідження представляє з себе безпосередню участь студентів у нашій перевірці, а також оцінка їх діяльності (виконаних завдань). Завдання розроблені таким чином, що їх вірне виконання неможливе без ознайомлення з текстами та теорією. Кожен використаний нами мобільний застосунок передбачав певну кількість балів за виконання, які викладач може фіксувати на своєму пристрої.

Студенти за допомогою вправ з використанням сучасних технологій значно підвищили рівень, набули досвіду роботи в парах , група та набули досвіду роботи з сучасними технології для покращення лексичної компетенції. Підвищився рівень обізнаності та лексичної компетенції , за рахунок активності студентів під час заняття.

Вибірка дослідження: 17 студентів 1 курсу

Таблиця 2.2.1.

Список студентів

№	Прізвище, ім'я та по батькові	Курс, група
1	Баженов Артур Борисович	1 курс, 141 група
2	Бенько Анна Василівна	1 курс, 141 група
3	Біляс Софія Русланівна	1 курс, 141 група
4	Бригарчук Максим Миколайович	1 курс, 141 група
5	Джигімон Діана Юріївна	1 курс, 141 група
6	Дубина Валерія Віталіївна	1 курс, 141 група
7	Єфімова Ірина Олександрівна	1 курс, 141 група
8	Клейн Андрій Андрійович	1 курс, 141 група
9	Купрієнко Валерія Іванівна	1 курс, 141 група
10	Мірошніченко Роман Антонович	1 курс, 141 група

11	Неділько Анастасія Сергіївна	1 курс, 141 група
12	Римигайло Анастасія Геннадіївна	1 курс, 141 група
13	Середич Іван Геннадійович	1 курс, 141 група
14	Скоробогатий Сергій Геннадійович	1 курс, 141 група
15	Степанова Анна Віталіївна	1 курс, 141 група
16	Тян Аліна В`ячеславівна	1 курс, 141 група
17	Чеботарська Дарія Сергіївна	1 курс, 141 група

Для оцінки знань студентів було умовно визначено максимальну кількість балів, яку може отримати студент – 20 балів. Максимальна кількість балів, яку міг отримати студент під час практичного залежала від ступеня складності завдання. Правильність виконання всіх завдань оцінювалося викладачем куратором та мною іноземних мов.

Після виконання завдань були проведені відповідні розрахунки, які дозволили визначити загальний рівень сформованості у студентів філологічних спеціальностей лексичної компетенції за допомогою сучасних технологій . В рамках кожного з критеріїв формування лексичної компетенції були визначені наступні загальні рівні: високий, середній і низький [2, с. 17].

Таблиця 2.2.2.

Шкала оцінювання рівня сформованості лексичної компетенції майбутніх філологів

№		Максимальна кількість балів
2	Обізнаність із лексичною сполучуваністю слів .	5
3	Обізнаність з лексичними засобами англійської мови.	5
5	Розуміння прямого та переносного значення слів та вміння їх перекладати.	5
6	Вміння адекватного вживання вивчених ЛО у нових комунікативних ситуаціях	10
	Всього разом	20

Таблиця 2.2.3.

Таблиця рівневої характеристики сформованості лексичної компетенції студентів мовних спеціальностей засобами сучасних технологій

Рівень сформованості	Показники
Низький	Показники сформованості лексичної компетенції проявляються в недостатньому обсязі або зовсім не проявляються. Прояви деяких показників у межах різних критеріїв носять нестабільний характер.
Середній	Показники сформованості лексичної компетенції проявляються в достатньому обсязі, але деякі з необхідних умінь відсутні.
Високий	Кожен із показників сформованості

	лексичної компетенції проявляється у повному обсязі, постійно, в тісному зв'язку з усіма ознаками кожного з критеріїв.
--	--

Високий рівень : 1) мовні засоби визначені на 100%, студенти знайомі з особливостями лексичної компетенції ; 2) лексичні одиниці для відповідей підібрані правильно (можливі 1-2 помилки); 3) 100% обізнаність про правила словотворення англійської мови та вміння утворювати нові слова;

Середній рівень : 1) адекватне використання слів та лексичних структур ; 2) мовні засоби визначені на майже правильно, студенти знайомі з особливостями лексичної компетенції , допускають 3-5 помилок; 3) обізнаність про правила словотворення англійської мови та вміння утворювати нові слова; 4)студенти демонструють вміння адекватно використовувати вивчені фрази в нових комунікативних ситуаціях, наявність окремих помилок не заважає їм розкрити суть теми ; 5) неповне розуміння лексичних засобів вираження мови студенти припускаються помилок невеликої кількості;

Низький рівень : 1) терміни не відповідають їх визначенням; 2) менше 50% мовних засобів визначені правильно, студенти знайомі тільки з деякими особливостями лексичної компетенції ; 3) студенти не знайомі з правилами словотворення англійської мови і не вони здатні утворювати нові слова; 4) студенти не виявляють вміння адекватно використовувати вивчені фрази в нових комунікативних ситуаціях, допускають помилки, які пов'язані з неправильним розумінням їх значень і підґрунтя (відповідь містить не менше 3 пропозицій, має 5-6 мовних помилок);

Отже, загалом студенти показали хороші результати при роботі із застосунками, що підтверджує наше твердження про ефективність мобільних технологій під час вивчення англомовної літератури.

На підсумковому етапі ми розробили та провели онлайн-опитування за допомогою вже відомого студентам сервісу Google Form, яке мало показати зручність використання мобільних технологій під час вивчення літератури студентами 1-3 курсів філологічних спеціальностей. Опитування складалося з 11 запитань: 7 з яких мали варіанти відповідей, з яких можна обрати одну, три запитання – з розгорнутими відповідями та одне – з декількома можливими варіантами відповідей .

Студенти могли пройти його за посиланням або за допомогою QR-коду: docs.google.com/forms/d/1o5yZcIeNjQF-Z_ApLtfDLj2HOHLUsDbQumrimFtCBbU/edit.

Оскільки мобільні технології не включені в освітні програми занять з англійської літератури задля чистоти проведення перевірки перше питання стосувалося частоти використання студентами мобільних пристроїв для вивчення англійської літератури. На питання «Як часто Ви користуєтеся мобільними пристроями (смартфонами, планшетами та ін.) у процесі вивчення англійської літератури на заняттях в університеті та поза ним» більша частина з опитаних студентів (70%) відповіли, що користуються мобільними пристроями у навчальних цілях щодня, 10% з опитаних зазначили, що звертаються до мобільних пристроїв близько 5-7 разів на тиждень, 20% – рідко (Рис. 2.2.1). Отже, необхідність доводити доцільність використання мобільних технологій під час вивчення англійської літератури не є доцільною.

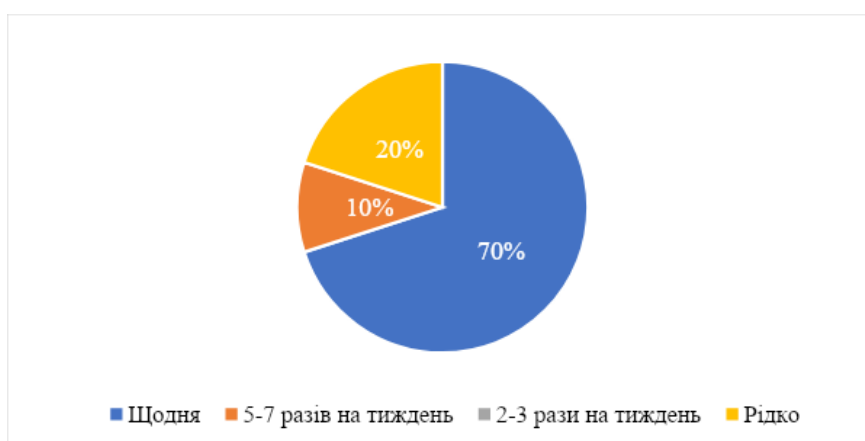

Рис. 2.2.1 «Як часто Ви користуєтеся мобільними пристроями (смартфонами, планшетами та ін.) у процесі вивчення англомовної літератури на заняттях в університеті та поза ним»

Друге питання стосувалося безпосередньо розроблених завдань, зокрема «Яким пристроєм студенти найчастіше користувалися для виконання завдань?». Так, для виконання завдань половина опитаних студентів користувалися мобільними пристроями (50%), ще 50% використовували комп'ютер чи ноутбук (Рис. 2.2.2). Тобто, ми можемо стверджувати, що мобільні пристрої – це один із вдалих варіантів для організації освітньої роботи.

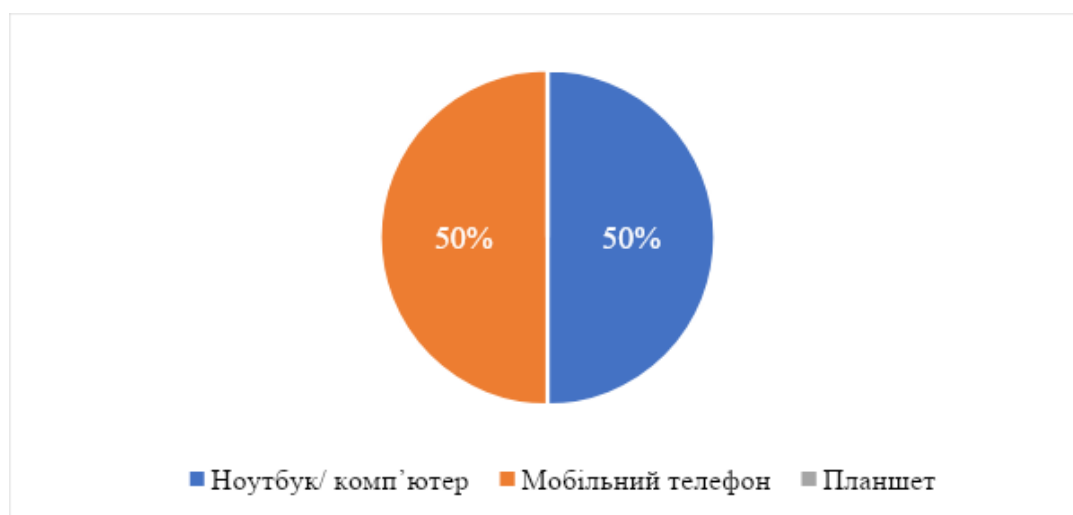

Рис. 2.2.2 «Який формат подання теоретичного матеріалу для Вас виявився найзручнішим?»

Питання 3, 4, 5, 6, 7 мали на меті виявити зручність та практичність використання мобільних технологій під час вивчення англомовної літератури. Так, 70% з опитаних респондентів на питання «Який формат подання теоретичного матеріалу для Вас виявився найзручнішим?» зазначили, що найбільш зручним форматом для подання є ментальна карта, 20% студентів обрали інтерактивну презентацію, 10% – класичну лекцію без використання мобільних технологій (Рис. 2.2.3). Це підтверджує наше припущення про те, що

мобільні технології – це цікавий формат для висвітлення теоретичного матеріалу.

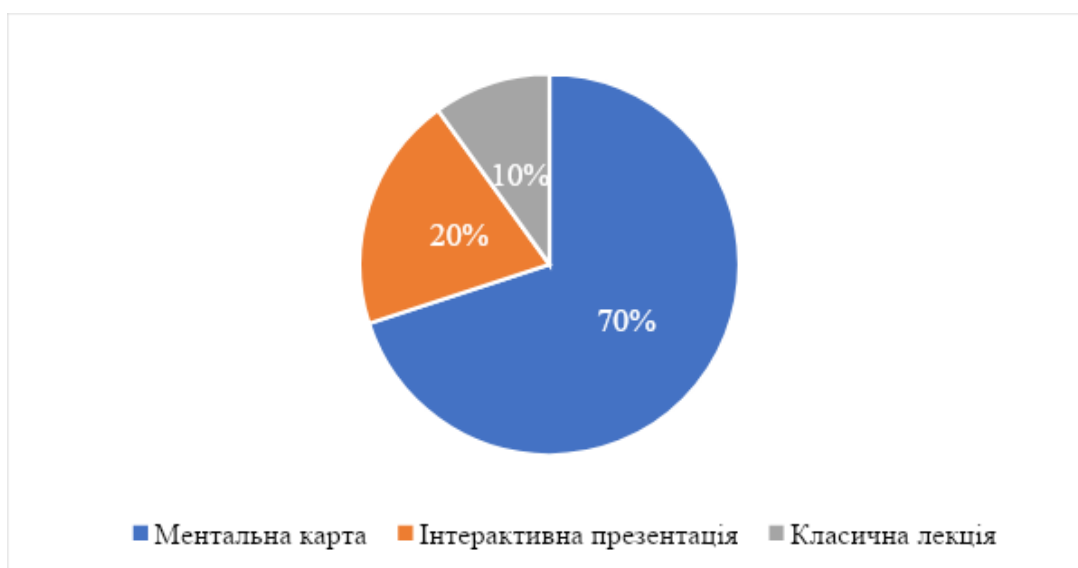

Рис. 2.2.3 «Який формат подання теоретичного матеріалу для Вас виявився найзручнішим?»

Також 40% студентів на 4-те питання: «Чи допомогли Вам розроблені теоретичні матеріали при вивченні англомовної літератури?» вказали «Так», 30% визначили «Скоріше так, ніж ні», 20% студентів не змогли відповісти на це питання та 10% обрали варіант «Ні» (Рис. 2.2.4). Тобто ми бачимо, що для більшості студентів використання мобільних технологій полегшує процес вивчення англомовної літератури.

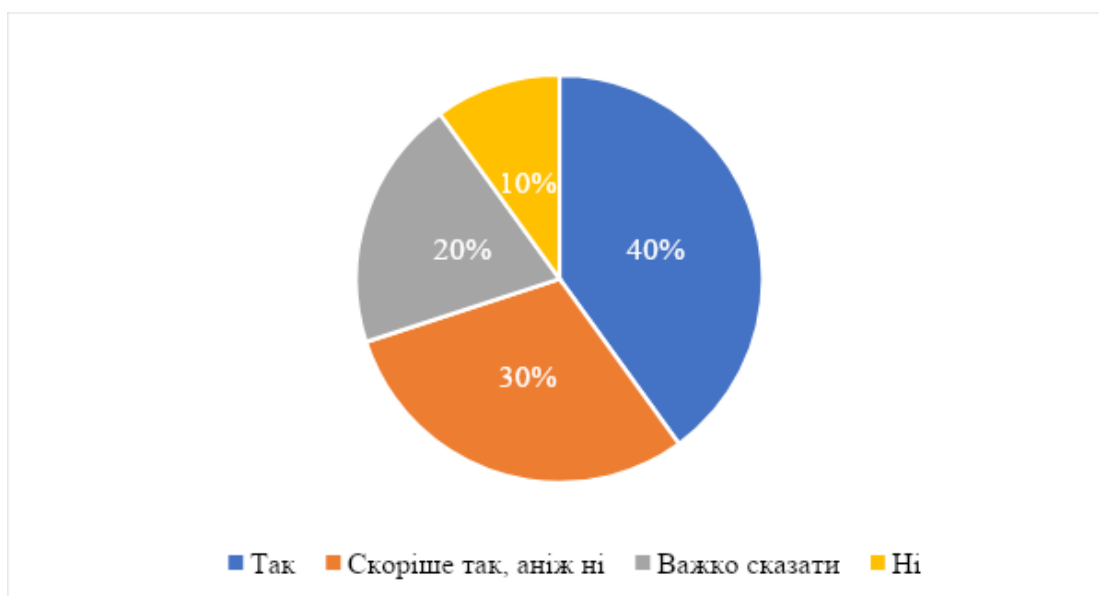

Рис. 2.3.4 «Чи допомогли Вам розроблені теоретичні матеріали при вивченні англomовної літератури?»

На наступне питання: «Який спосіб перевірки прочитаного тексту є найбільш ефективним на ваш погляд?» студенти могли обрати декілька варіантів відповідей. Так, більшість запропонованих варіантів, а саме: вправа «Встановлення відповідностей», вправа «Вставити пропущені лексичні одиниці», вправа «Розставити події у хронологічній послідовності» були обрані 40% з опитаних респондентів. Всі опитані студенти (100%) проголосували за варіант «тестування» та «інтерактивна гра», що, на наш погляд, зумовлено відносною легкістю проходження подібного контролю знань (Рис 2.2.5). Отримана статистика яскраво демонструє, що студенти зацікавлені у нових форматах перевірки знань.

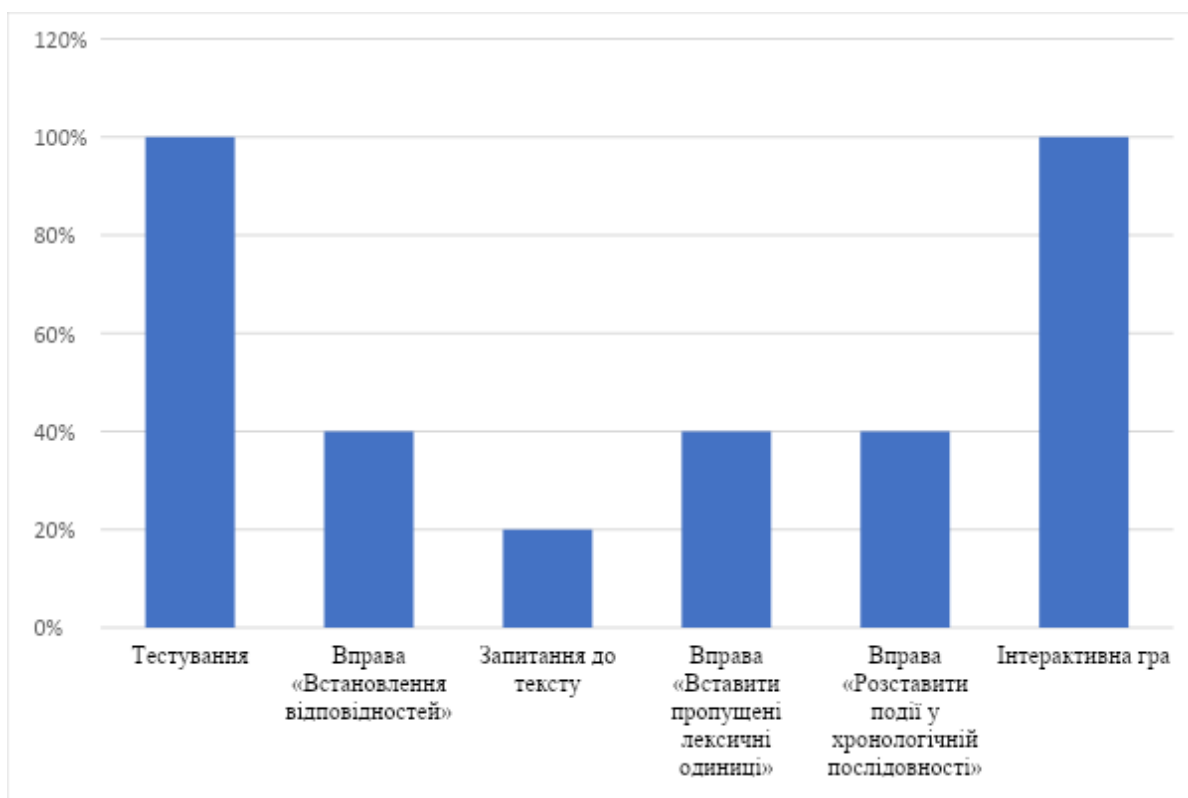

Рис. 2.2.5 «Який спосіб перевірки прочитаного тексту є найбільш ефективним на ваш погляд?»

Також, нашою метою було дізнатися наскільки використання мобільних технологій зручний по часу формат для студентів, тому наступним питанням було: «Чи вистачає Вам відведеного часу для виконання завдань?».

Ми врахували той факт, що часто під час занять, як правило, витрачається більше часу на пояснення завдання, роздатковий матеріал або зачитування питань і до кінця заняття, як правило, залишається близько 30 хвилин для проведення тестування чи проміжного контролю. Ми отримали 90% позитивних відповідей (серед яких 70% відповіли «Так» та 20% – «Скоріше так, ніж ні»), що доводить нашу думку про те, що перевагою мобільних технологій є значна економія часу (Рис. 2.2.6). Проте варто врахувати той факт, що 10% респодентів обрали варіант «Ні», що стимулює нас подивитися встановлені часові рамки.

Рис. 2.2.6 «Чи вистачає Вам відведеного часу для виконання завдань?»

Сьоме питання носить відкритий характер та спрямоване на виявлення труднощів, які виникли у студентів під час виконання практичних завдань. Ми виявили, що найбільше труднощів викликали завдання, де студенти мали висловлювати власну думку за рахунок за допомогою актуальних лексичних одиниць. Ми розділяємо думку студентів про те, що на першому курсі є брак словникового запасу або просто такий людський фактор як сором'язливість що банально заважає висловлюватись вільно у спонтанному мовленні. Задля того аби у майбутньому таких проблем не виникало, варто практикувати подібні вправи під час вивчення англійської мови.

Ми згодні з тим, що це завдання підвищеної складності, проте студенти 1-го курсу вже мають бути здатні формулювати свої думку з приводу заданих запитань. Один з опитаних студентів зазначив, що «через проблеми з інтернетом чи світлом, зависав сайт і не завжди зараховувалась відповідь», що також варто врахувати для подальшого дослідження.

На восьме питання: «Чи варто розробити відповідні матеріали для самостійної роботи студентів у межах тематичних модулів навчального курсу?» студенти майже одноставно підтримали таку необхідність: 40% обрали варіант «Так», ще 30% – «Скоріше так, ніж ні», 20% було важко відповісти на це

питання і лише 10% обрали варіант «Ні» (Рис. 2.2.7). Тобто, ми бачимо зацікавленість студентів у використанні мобільних технологій під час вивчення англійської мови.

Рис. 2.2.7 «Чи варто розробити відповідні матеріали для самостійної роботи студентів у межах тематичних модулів навчального курсу?»

Наступне, дев'яте, питання дещо перетинається з шостим, і направлене на те, аби студенти самостійно визначили чи економлять вони час при використанні мобільних технологій під час вивчення іноземної мови.

Ми отримали виключно позитивний результат, адже 70% студентів вказали, що «Так», 30% зазначили, що «Скоріше так, ніж ні». Жоден з опитав студентів не відповів «Ні» (Рис. 2.2.8). На наш погляд, це зумовлено тим, що більшість з обраних нами платформ та застосунків є новими та цікавими для студентів, навіть не зважаючи на те, що вони могли витратити додатковий час на ознайомлення з інтерфейсом студенти підтверджують наше пропущення про економію часу.

Рис. 2.3.8 «Чи вважаєте Ви, що використання мобільних технологій під час вивчення англomовної літератури економить Ваш час?»

Десяте питання має відкритий характер і направлене на те, аби студенти зазначили, які мобільні застосунки виявилися найбільш зручними для них. Загалом у нашому дослідженні ми використали 7 застосунків та платформ, на яких розробляли вправи, серед них: застосунок Xmind, платформа ClassMarker, веб-сайт «Gutenberg Project», платформа Kahoot, застосунок Powtoon, платформа EasyTestMaker та застосунок Google Forms. Думки студентів розділилися. Троє студентів найбільш зручними зазначили застосунок Xmind та Google Forms. На наш погляд, це зумовлено зручністю та популярністю обраних програм. Ще двоє з опитаних обрали платформу Kahoot та застосунок Powtoon. Ми вважаємо, що їх вибір обумовлений інтерактивністю та яскравістю, що не може не зацікавити студентів. Двоє студентів обрали платформу ClassMarker, можливо, через її зрозумілий інтерфейс та стриманий зовнішній вигляд. Ще один зі студентів відповів: «Усі застосунки виявилися цікавими у роботі, проте обрати серед них найбільш зручний поки не в змозі». Усі з опитаних вказали ментальну карту.

Останнє, одинадцяте, запитання про пропозиції та зауваження щодо використання мобільних технологій під час вивчення англomовної літератури засвідчили цілком позитивне ставлення студентів до експерименту та їх

бажання користуватися мобільними технологіями під час освітнього процесу, зокрема маємо такі відгуки: «Немає зауважень, все сподобалось».

Отже, проаналізувавши отримані дані, ми можемо зробити висновок, що проведене нами дослідження мало позитивний відгук серед студентів філологічних спеціальностей. Студенти цілковито підтримують використання мобільних технологій при вивченні англомовної літератури та відзначають ефективність та зручність такого формату роботи.

2.3. Аналіз результатів експерименту

Викладач має також звернути увагу студентів на те, що вони працюють з автентичними текстами і в них можуть виникати труднощі. У нашому дослідженні ми приділили увагу формуванню саме лексичної компетенції, оскільки вважаємо її недостатньо дослідженими. У студентів мають не лише формуватися знання про форму слова та його значення, а й вміння її вільно володіти. Дії більшості студентів мають бути спрямованими на розвиток мовної здогадки та вдосконалення лексичної компетенції, що допоможе їм в опануванні майбутньої професії [3, с. 10].

Студенти мають розуміти мету, цілі та зміст їхнього навчання і, як майбутні вчителі, вони мають мати чітку мотивацію до вивчення лексики. Лексичні матеріали слід підбирати відповідно тем які змогли зацікавити студентів. Усвідомлення ролі лексичної компетенції для студентів значно покращує результати їх навчання. Важливим у формуванні англомовної лексичної компетенції є те, що студенти мають приділяти позааудиторний час на опанування компетентністю та вивчення лексики [7, с. 133].

Студенти не лише мають нагоду вдосконалити англомовну лексичну компетенцію, а й здобувають професійних навичок розподілу свого власного часу. У роботі ми запропонували комплекс вправ, який складається з декількох підгруп вправ, що мають використовуватися послідовно для ефективного

формування англомовної лексичної компетенції у використанні автентичних актуальних лексичних структур.

Ми рекомендуємо використовувати такі підгрупи вправ:

- Підгрупа вправ на ознайомлення з новими ЛО.
- Підгрупа вправ на формування рецептивних лексичних навичок на рівні слова, словосполучення, речення.

На останньому занятті модуля, ми пропонуємо проводити тестування, яке дозволяє визначити рівень сформованості англомовної лексичної компетенції. Такий підхід допоможе викладачеві скоригувати, удосконалити методику формування англомовної лексичної компетенції у читанні з використанням програмових лексичних структур та проаналізувати результати разом зі студентами.

Отже, ми підумували наше дослідження і дійшли того, щодо формування англомовної лексичної компетенції з використанням актуальної лексики у студентів першого курсу. Для забезпечення успішного та ефективного процесу навчання майбутніх викладачів ми рекомендуємо:

1. Чітко визначити мету, цілі та зміст формування лексичної та пояснити їх студентам.

2. Необхідно пояснити студентам структуру англомовної лексичної компетенції та її складові.

3. Слід мотивувати студентів до вивчення лексичної компетенції, що у майбутньому сприятиме покращенню процесу навчання.

5. При створенні комплексу вправ слід враховувати поетапність формування англомовної лексичної компетенції з використанням програмної лексики.

Оцінюючи роботу студентів з вправами які виконувались за допомогою сучасних технологій маємо зазначити що результати навчального процесу значно підвищились. Студенти більш мотивовані і їм значно цікавіше

навчатися. Ці вправи можна використовувати і для самонавчання також і для закріплення і перевірки знань на уроці.

Таблиця 2.3.1

Результати дослідження оцінки за практичне без використання сучасних технологій (20 бал. Мах)

№	Прізвище, ім'я та по батькові	Курс, група	Загальний бал
1	Баженов Артур Борисович	1 курс, 142 група	11
2	Бенько Анна Василівна	1 курс, 142 група	6
3	Біляс Софія Русланівна	1 курс, 142 група	7
4	Бригарчук Максим Миколайович	1 курс, 142 група	12
5	Джигімон Діана Юріївна	1 курс, 142 група	6
6	Дубина Валерія Віталіївна	1 курс, 142 група	15
7	Єфімова Ірина Олександрівна	1 курс, 142 група	7
8	Клейн Андрій Андрійович	1 курс, 142 група	6
9	Купрієнко Валерія Іванівна	1 курс, 142 група	7
10	Мірошниченко Роман Антонович	1 курс, 142 група	11
11	Неділько Анастасія Сергіївна	1 курс, 142 група	10
12	Римигайло Анастасія Геннадіївна	1 курс, 142 група	7
13	Середич Іван Геннадійович	1 курс, 142 група	16
14	Скоробогатий Сергій Геннадійович	1 курс, 142 група	5
15	Степанова Анна Віталіївна	1 курс, 142 група	5
16	Тян Аліна В'ячеславівна	1 курс, 142 група	7
17	Чеботарська Дарія Сергіївна	1 курс, 142 група	13

Таблиця 2.3.2.

Результати оцінювання за практичного заняття з використанням сучасних технологій (20 бал. Мах)

№	Прізвище, ім'я та по батькові	Курс, група	Загальний бал
1	Іваненко Роксолана Петрівна	1 курс, 142 група	12
2	Березовська Ольга Іванівна	1 курс, 142 група	19
3	Іщенко Сергій Олександрович	1 курс, 142 група	20
4	Бабенко Інна Сергіївна	1 курс, 142 група	17
5	Холоденко Ірина Василівна	1 курс, 142 група	9
6	Гордієнко Ольга Віталіївна	1 курс, 142 група	20
7	Гурбан Анастасія Петрівна	1 курс, 142 група	10
8	Герасимчук Антон Павлович	1 курс, 142 група	11
9	Зарецька Олександра Іванівна	1 курс, 142 група	15
10	Іваненко Артем Матвійович	1 курс, 142 група	20
11	Календо Жанна Олексіївна	1 курс, 142 група	11
12	Ковальов Олександра Євгенівна	1 курс, 142 група	12
13	Лінкова Катерина Анатоліївна	1 курс, 142 група	20
14	Мархотко Ігор Борисович	1 курс, 142 група	11
15	Нечаєва Анна Володимирівна	1 курс, 142 група	10
16	Нечаєва Галина Володимирівна	1 курс, 142 група	10
17	Шевченко Олексій Олександрович	1 курс, 142 група	18
18	Островська Юлія Гнатівна	1 курс, 142 група	15
19	Симчишин Павло Глібович	1 курс, 142 група	8
20	Такч Андрій Андрійович	1 курс, 142 група	10

Як ми можемо побачити студенти підвищили показники результативності. Деякі навіть значною мірою. Це знову ж таки налаштовує нас на залучення за можливості якомога більшої кількості сучасних технологій та новітніх програм. Оскільки це є одним з варіантів для розвитку комунікативної компетенції.

Також ми маємо зазначити що проведене теоретичне дослідження та перевірка методики формування англomовної лексичної компетенції студентів філологів за допомогою сучасних технологій дає можливість сформулювати відповідні методичні рекомендації.

Практичною метою було ознайомлення студентів із зразками вправ за допомогою сучасних технологій , розуміння сенсу слів , формування навичок правильного використання емоційної, образної лексики у власному мовленні . Викладач повинен враховувати той факт, що зараз студенти проводять багато часу в смартфонах тому інтерактивні завдання є для них звичайним і також використання онлайн-додатків не вимагає яких-небудь особливих умов, за винятком наявності смартфона або планшета з доступом в інтернет.

Формування лексичної компетенції за допомогою сучасних технологій може бути якісним і ефективним, якщо вчитель використовує модель поєднання самостійної роботи і роботи в класі для розвитку самостійності студентів. Це допоможе зробити процес навчання більш продуктивним і циклічним; робота над вправами не буде залежати від кількості часу, що виділяється на роботу під час занять мовною практикою; студенти зможуть самостійно виділяти стільки часу на виконання завдань, скільки вони самі хочуть [41].

Що стосується самостійної роботи студентів, ми вважаємо за доцільне, щоб викладач керував їх діяльністю. За аналогією до того, як вони студенти користуються Інтернетом на своїй рідній мові (для пошуку новин) : їм слід читати новини іноземною мовою та за можливості виписувати нову лексику та нові лексичні структури. У новинах та змі сучасна лексика тому такий спосіб роботи з має свої переваги. Наведені вище рекомендації дозволяють викладачеві ефективно формувати лексичну компетенцію за допомогою

сучасних технологій та надають можливість студентам спілкування в іншомовному навчальному середовищі так і весело проводити дозвілля.

Отже, система вправ і завдань для формування англомовної лексичної компетентності в майбутніх філологів, яка охоплює диференціацію лексичних одиниць залежно від рівнів володіння іноземною мовою студентів (A2, A1) у межах спільного змістового модуля; семантичного діапазону лексичної одиниці залежно від рівнів володіння іноземною мовою студентів (низький, достатній, високий).

ВИСНОВКИ

Формування лексичної компетенції студентів філологів першого курсу є одним із найважливіших аспектів вивчення англійської мови, оскільки саме лексична компетенція є невід'ємним компонентом змісту навчання мови, а їх формування – мета навчання лексичного матеріалу.

Відповідно до мети проведеного нами дослідження перша частина нашої роботи була присвячена теоретичному обґрунтуванню доцільності використання мобільних технологій під час вивчення англійської мови студентами 1 курсів філологічних спеціальностей.

Зокрема, у ході опрацювання теоретичних джерел ми з'ясували, що під терміном «мобільні технології» ми розуміємо використання широкого спектру цифрових і портативних мобільних пристроїв в освітньому процесі, які дозволяють здійснювати операції з отримання, обробки та поширення інформації.

Окрім того, ми визначили, що сучасний рівень розвитку технічних засобів призвів до появи нових підходів у вивченні іноземних мов – на основі спеціалізованих застосунків та освітніх платформ для мобільних пристроїв. Це тести, тренажери для роботи з текстом, різноманітні презентації, застосунки, інтегровані з сайтами, де можна не тільки читати і слухати тексти, а й проходити літературні квести.

Ми з'ясували, що більшість студентів готові застосовувати мобільні пристрої в якості навчального інструменту. Завдання викладача у цьому випадку підібрати коректні застосунки та програми, які допомогли б краще засвоювати навчальний матеріал та сприяли розширенню як технічних, так і академічних знань студентів.

Провівши аналіз теоретичних розробок і практичних проектів ми з'ясували, що основними перевагами мобільних технологій у процесі вивчення англійської мови :

- навчання без прив'язки до певного місця і часу проведення занять;

- отримання постійного доступу до цифрового освітнього контенту, до матеріалів контролю та самоконтролю, забезпечення навчальних комунікацій всередині групи, з викладачем;
- перехід від інформаційно-повідомлюючого навчання до інтерактивного.

Проте, мобільні технології мають і певні недоліки, які потребують подальшого усунення системою освіти: малі екрани мобільних пристроїв не дозволяють відображати усі типи інформації; не для всіх навчальних тем з англійської мови можна підібрати необхідний мобільний застосунок і не всі теми можна вивчати за допомогою сучасних пристроїв; відсутність контролю діяльності студента за мобільним телефоном, відволікання студентів на інформацію розважального характеру. Але незалежно від наявних недоліків, навчання з використанням мобільних технологій швидко поширюється, стаючи однією з нових форм організації навчання у закладах вищої освіти, що поєднує в собі аудиторну і позааудиторну навчальну діяльність, індивідуальне та групове навчання.

Також ми розглянули найпоширеніші мобільні застосунки, які можна використовувати під час вивчення англійської мови та описали їх переваги та недоліки і на основі цих даних виділили необхідні з них для нашого подальшого дослідження.

Отже, задля того, аби зробити навчання не тільки продуктивніше, ефективніше, а й легше, цікавіше і доступніше для студентів ми обрали наступні застосунки та платформи: застосунок Xmind, платформу ClassMarker, платформу Kahoot, застосунок Powtoon, платформу EasyTestMaker та застосунок Google Forms.

Базою для нашого дослідження стали навчальні програмні теми для студентів 1 курсу філологічних спеціальностей Hobbies, Leisure, Travelling, and Appearance. Ми пропонуємо використати інтерактивні вправи як майнд-меп і міні тестування. Приклади вправ описані у дослідженні.

Для доступу до матеріалів ми надавали посилання як додатковий засіб для доступу, адже їх можна розмістити на навчальних ресурсах, або надати студентам під час тестування в аудиторії.

Запропоновані нами вправи при вивченні ми створили за допомогою платформи wordwall.net, що допомагають студентам розвивати вміння працювати з текстом, логічне мислення та засвоювати нові лексеми та розвивати мовну здогадку. Також ми запропонували студентам прослухати слова щоб студенти могли записати їх на слух і потім самостійно перевірити.

Для того щоб перевірити зручність використання розроблених нами вправ та завдань у процесі вивчення англійської мови ми запропонували студентам 1 курсів Чорноморського національного університету імені Петра Могили групи 142 виконати їх та дати відповідь на кілька запитань в опитуванні.

Загалом у нашій перевірці взяли участь 17 осіб. Майже всі виконали всі запропоновані завдання та пізніше пройшли опитування. Його метою була перевірка зручності використання створених завдань, які б сприяли подальшому успішному та ефективному застосуванню мобільних технологій під час вивчення англійської мови студентами 1 курсів філологічних спеціальностей.

Проаналізувавши отримані дані, ми можемо зробити висновок, що проведене нами дослідження мало позитивний відгук серед студентів філологічних спеціальностей. Студенти цілковито підтримують використання мобільних технологій при вивченні англійської мови та визначають зручність такого формату роботи.

Загалом вивчення лексичного матеріалу відбувається через опанування лексичними одиницями, що можуть бути не лише словом, а ще й стійким виразом і навіть готовим реченням. Для якісного оволодіння формою слова та його змістом необхідна цілеспрямована навчальна діяльність та використання певної лексичної одиниці у різноманітних мовленнєвих ситуаціях, адже слово крім формально вираженого аспекту має зміст – ідеальне утворення, що містить образ визначеного предмета або суму ознак предмета, що зумовлює місце визначеного предмета або явища в житті людини. Також важливу роль займає створений психічний образ предмета чи явища, позначеного словом. Тож нову лексичну одиницю можна вважати засвоєною лише тоді, коли її матеріальний

знак (звуковий або графічний) викликає в мозку образне уявлення про предмет, дію, стан, явище, що він позначає.

У процесі такої діяльності формуються лексичні навички говоріння, бо саме для висловлення думки потрібно пригадати слова, які за значенням відповідають її змісту і образним уявленням.

Ми спробували систематизувати набір вправ. Ми прагнули наше дослідження більше сфокусувати на підбір актуальних вправ за заданої тематики. Як результат ми отримали різні результати дослідження і це звичайно ж вищі показники у студентів під час використання сучасних технологій.

Отже результати дослідження ширше розкривають можливості роботи сучасних мобільних додатків. Використовування сучасного мобільного навчання в українському вищому навчальному закладі цілком ефективна практика, що дозволяє розвиватися у сфері мобільного навчання та діджиталізації країни. Запровадження сучасних методів навчання допоможе привернути більше уваги серед молоді до тих аспектів навчання, які вони не помічали раніше та виведе навчання в університеті на новий рівень. Сучасні технології, серед яких і мобільне навчання провокує всебічний розвиток студентів у обраній ними спеціалізації та, в подальшому, в професійній сфері. Таким чином мобільне навчання ефективно забезпечує розвиток лексичних навичок у студентів-філологів першого курсу за спеціалізацією англійська мова та література.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Акмалдінова О. М. *Практична граматика англійської мови*: навч. Посібник. О. М. Акмалдінова, Л. В. Будко, С. П. Фатєєва. 5-е вид. К.: НАУ, 2018.
2. Альошина О.М. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов у ВНЗ. *Вестник НТУ «ХПИ»: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарнотехнічної еліти*. Харків, вип. 30. 2012. Сс. 242–247.
3. Амеліна С.М. Методика формування лексичної компетенції майбутніх філологів. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія*. Вип. 2. 2014. Сс. 9–13.
4. Андрієнко Л. О. *Науково-технічний переклад: конспект лекцій і дидактичний матеріал для студентів лінгвістичних спеціальностей*. Черкаси: ЧДТУ, 2002.
5. Баранова С. В., Джим А. Ю. Особистісно-орієнтований підхід на заняттях з іноземної мови. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. Херсон: ТОВ «Видавничий дім «Гельветика». Вип. 5. 2017. Сс. 308–311.
6. Білозерська Л. П. *Термінологія та переклад: навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки*. Вінниця: Нова книга, 2010.
7. Білоус О. М. *Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений*. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. – Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2018.
8. Вишневський О. І. *Методика навчання іноземних мов*: навч. Посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2011.
9. Гаврилук Н. М. Принципи навчання лексиці на заняттях з іноземної мови у вищих навчальних закладах. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Вип. 41. Сс. 240-244.

- 10.Гладка О. Особливості розвитку іншомовної лексичної компетентності студентів-філологів. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. Вип. 165. 2018. Сс. 455–459.
- 11.Гудманян А. Г. *Вступ до перекладознавства: навчальний посібник для студентів спеціальності «Переклад»* / А. Г. Гудманян, А. В. Сітко, Г. Г. Євчева. – Вінниця: Нова книга, 2017.
- 12.Дишко О. Л., Зубехіна Т. В., Павлишина Н. Б. Інформаційно-комунікаційні технології в організації електронного навчання бакалаврів (на прикладі спеціальностей «Туризм» та «Соціальна робота»). *Інформаційні технології і засоби навчання*. Вип. 59. 2017. Сс. 76–86.
- 13.Долина А. В. Експериментальна перевірка ефективності методики вдосконалення фонетичної компетенції майбутніх учителів англійської мови у самостійній роботі. *Вісник Харківського Національного Університету імені В. Н. Каразіна. Серія Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов*. Вип. 65. 2011. Сс. 185–190.
- 14.Долинський Є. В. Методика формування іншомовної лексичної компетентності за допомогою посібника елективного курсу «Моя Франція». *Проблеми сучасного підручника*. Вип. 15. 2015. Сс. 179–186.
- 15.Євтушенко Н. І., Порівняльна граматики англійської та української мов: другорядні члени речення: навч. Посібник. Н. І. Євтушенко. Маріуполь: ПДТУ, 2020.
- 16.Ємець О. В. Спірні питання термінології лінгвостилістик. *Актуальні проблеми літературознавчої термінології: науковий збірник*. Вип. 2. 2017. Сс. 233-241.
- 17.Зайченко І.А. Модель формування англомовної лексичної компетентності майбутніх металургів у процесі навчання професійно орієнтованого говоріння. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Сер.: Педагогіка та психологія*. Вип. 3. 2014. Сс. 119–128.
- 18.Кочан І. М. *Лінгвістичний аналіз тексту: Навч. Посіб., 2-ге вид., перероб. І доп.* Київ: «Знання», 2018.

- 19.Красуля А.В., Кримова А.В. Особливості мобільного навчання для формування навичок аудіювання у студентів-перекладачів. Сучасні підходи та інноваційні тенденції у викладанні іноземних мов: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 12 квітня 2018 року. – Факультет Лінгвістики НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» www.kamts1.kpi.ua/node/2463.
- 20.Красуля А. В., Лоян К. А. Переваги та недоліки мобільних інформаційно-комунікативних технологій навчання англійської мови студентів вищих навчальних закладів. *Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства: матеріали V Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів, викладачів та співробітників*, м. Суми, 19–20 квітня 2018 року. – Суми: Сумський державний університет, 2018. Сс. 272–273.
- 21.Красуля А. В., Кримова А.В Шумило А. О. Застосування мобільних технологій з метою розвитку іншомовної лексичної компетентності студентів при вивченні англійської мови. *Теоретична і дидактична філологія: збірник наукових праць. Серія «Філологія»*. ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Переяслав (Київська обл.): Домбровська Я. М. вип. 32. 2020. Сс. 49–59.
- 22.Кукса Б. Актуальність проблеми взаємопов'язаного навчання монологічного мовлення і письма з використанням мультимедійних засобів майбутніх учителів англійської мови. *Наукові записки Серія: філологічні науки*. Вип. 89. 2015. Сс. 301–303
- 23.Методика викладання іноземних мов в середніх навчальних закладах: підруч. [для студ. Вищ. Навч. Закл. Освіти] / [Ніколаєва С. Ю., Бігич О. Б., Бражник Н. О. та ін.]. К.: Ленвіт, 2002.
- 24.Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичн.; пед. І лінгвіст. Ун-тів / О. Б. Бігич; Н. Ф. Бориско; Г. Е. Борецька та ін. / за заг. Ред. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт; 2013.

- 25.Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: Курс лекцій: навч.- метод. Посіб. [для студ. Мовних спец. Осв.-кваліф. Рівня «магістр»] / [Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін.]; за ред. С. Ю. Ніколаєвої – К.: Ленвіт, 2011.
- 26.Мулик К.О. Специфіка англійського монологічного мовлення соціально-педагогічної спрямованості. *Записки з романо-германської філології*. Вип. 2. 2016. Сс.58–64.
- 27.Науменко Л. П. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську: навчальний посібник / Л. П. Науменко, А. Й. Гордеєва. В.: Нова книга, 2011.
- 28.Ніколаєва С. Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*. Вип. 2. 2010. Сс. 11-17.
- 29.Програма з англійської мови для професійного спілкування / [Бакаєва Г. Є., Борисенко О. А., Зуєнко І. І. та ін.]. К.: Ленвіт, 2005.
- 30.Програма з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання) / [Ніколаєва С. Ю., Соловей М. І., Головач Ю. В. та ін.]. К.: Держ. Лінгв. Ун-т; Вінниця: Нова книга, 2001.
- 31.Ридзель А. В. Використання онлайн-медіатекстів як засіб формування лексичної компетентності. *Вісник студентського наукового товариства*. Вип. 24. Сс. 199-202.
- 32.Ридзель А. В. Формування лексичної компетентності в говорінні на основі онлайн-медіатекстів. *Матеріали II Міжнародної інтернет-конференції молодих учених «Сучасна іншомовна освіта: філологічні та лінгводидактичні дослідження»*. Вип. 2. 2014. Сс. 54-56.
- 33.Сіденко Н. Г. Лексичні проблеми перекладу сучасної науково-технічної літератури. *Український науково-інтелектуальний простір: реалії та перспективи розвитку: матер. IV Всеукр. Наук.-практ. Інтернетконф.: збірник наук. Праць*. Переяслав-Хмельницький, 2012. 160 с.
- 34.Смоліна С. В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. *Іноземні мови*. Вип. 4. 2012. №4. Сс. 16-23.

35. Сяська Н. В. Формування англомовної лексичної компетентності майбутніх учителів засобами автентичних поетичних текстів [Текст]: дис.... канд. Пед. Наук: 13.00.02 / Наталія Володимирівна Сяська; наук. Кер. С. В. Боднар; ДЗ «Рівнен. Держ. Гуманіт. Ун-т». Рівне, 2014.
36. Тернавська Л. М., Шауерман О. А. Формування іншомовної лексичної компетентності студентів немовних ВНЗ засобами фразеології. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія*. Вип. 1. 2015. Сс. 188–192.
37. Томашевська А. Ю. Формування у майбутніх фармацевтів англомовної лексичної компетентності в читанні та говорінні у процесі самостійної роботи: автореф. Дис. На здобуття наук. Ступення канд. Пед. Наук: 13.00.02 / Тернопільський нац. Пед. Ун-т ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2019.
38. Чорна І. Ю. Формування у майбутніх маркетологів англомовної лексичної компетентності в письмі засобом кейс-технології: автореф. Дис. На здоб. Наук. Ступ. Канд. Пед. Наук: 13.00.02 – теорія та методика навчання (германські мови) / Чорна Ірина Юріївна; Тернопільський нац. Пед. Ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2017.
39. Шмідт В. В. Етапи формування іншомовної лексичної компетенції студентів немовних спеціальностей. *Вісник ЧДУ ім. Петра Могили. Наукові праці*. Вип. 95. 2009. Сс. 141–145.
40. Шумило А. О. Стилiстичнi засоби на заняттi з англiйської мови на матерiалi слоганiв iндустрiї краси. Iнновацiї та традицiї у мовнiй пiдготовцi iноземних студентiв: тези доповiдей мiжнародного науково-практичного семiнару. Вип. 3. 2019. Сс. 418–422.
41. Clark Megan. The Use of Technology to Support Vocabulary Development of English Language Learners. URL: fisherpub.sjfc.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1239&context=education_ETD_masters.
42. Horbatiuk L., Kravchenko N., Lipych V. Et al. Use of Mobile Applications for Foreign Language Lexical Competence Formation. URL:

www.researchgate.net/publication/336209006 Use of Mobile Applications for Foreign Language Lexical Competence Formation.

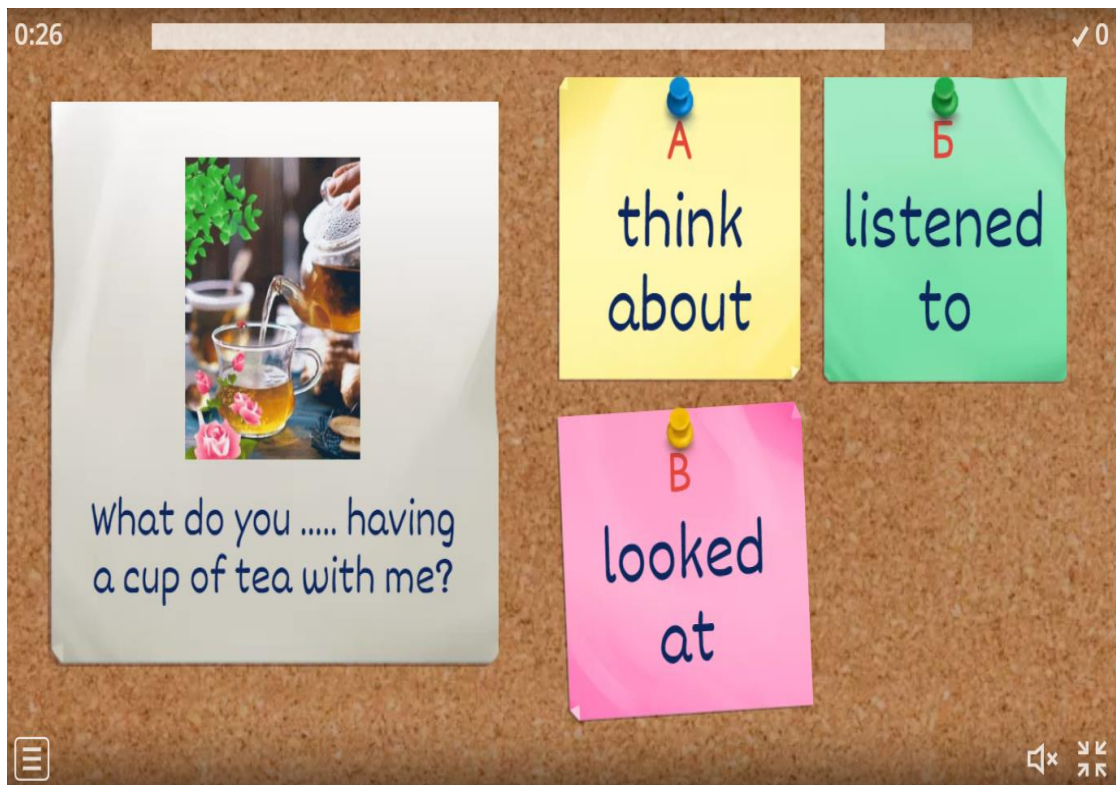
43. Hutmacher W. Key Competencies in Europe / Report of the Symposium “A Secondary Education for Europe Project”. Berne, Switzerland, 27–30 March 1996. – Strasbourg: Council for Cultural Cooperation.
44. Innovations in learning technologies for English language teaching. URL: www.teachingenglish.org.uk/sites/teacheng/files/C607%20Information%20and%20Communication_WEB%20ONLY_FINAL.pdf.

ДОДАТОК 1

Тест з контролю до теми **Hobbies and Leisure**

<https://wordwall.net/ru/resource/5699360/hobby>

ДОДАТОК 2

Тест з контролю до теми **Hobbies and Leisure**

<https://wordwall.net/ru/resource/30542785/free-time-relaxation-and-leisure>

0:07

person hobbies English sports coins videos musical week ice-skating

There are many interesting things that can be people's . Some people discover their talent in playing instruments, singing or painting. People like sports find it in football, tennis or .

As for me I have always been a very energetic and have always had many hobbies. I was interested in , especially volleyball and tennis. I collected stickers, toys and , had painting and language lessons, took part in a choir. At the moment, I suppose that my hobby is . It's not only the process of learning the language for me. I like listening to English songs, watching and movies in original, visiting speaking clubs. I admire the culture of English speaking countries and I'm interested in everything that is connected with it. I have lessons three times a and I love my teacher.

Здати відповіді

ДОДАТОК 3

Тест з контролю до теми Hobbies and Leisure

<https://learningapps.org/4592142>

The screenshot shows a web browser window with the URL learningapps.org/4592142. The page features a grid of puzzle pieces representing various hobbies and activities. A central pop-up window titled "Задание" (Task) contains the text: "Classify the names of hobbies and activities according to the types of actions and results." Below the text is an "OK" button. The hobbies listed in the puzzle pieces are: hiking, dolls, dancing, reading books, travelling, knitting, gardening, swimming, taking photos, making models of planes, coins, playing video games, painting, and learning languages. The browser's taskbar at the bottom shows the Windows logo, search icon, and several application icons including PowerPoint, File Explorer, and Chrome. The system tray on the right shows the date and time as 10:53 on 10.02.2023.

ДОДАТОК 4

Інтерактивне завдання до теми Hobbies and Leisure

learningapps.org/5076712

The screenshot shows a web browser window with the URL learningapps.org/5076712. The page is titled "Free time activities" and features a collection of word bubbles and small images. A central pop-up window titled "Задание" (Task) contains the text: "Match the pictures to the words." Below the text is an "OK" button. The words listed in the bubbles are: climbing, DJ performing, playing, the gym, books, cuba diving, camping, hunting, surfing the internet, making snowglobes, knitting, collecting dolls, window shopping, riding horses, and being outdoors. The browser's taskbar at the bottom shows the Windows logo, search icon, and several application icons including PowerPoint, File Explorer, and Chrome. The system tray on the right shows the date and time as 10:57 on 10.02.2023.

ДОДАТОК 5

Інтерактивне завдання до теми Travelling

<https://wordwall.net//community/travelling78954>

ДОДАТОК 6

Інтерактивне завдання до теми Travelling

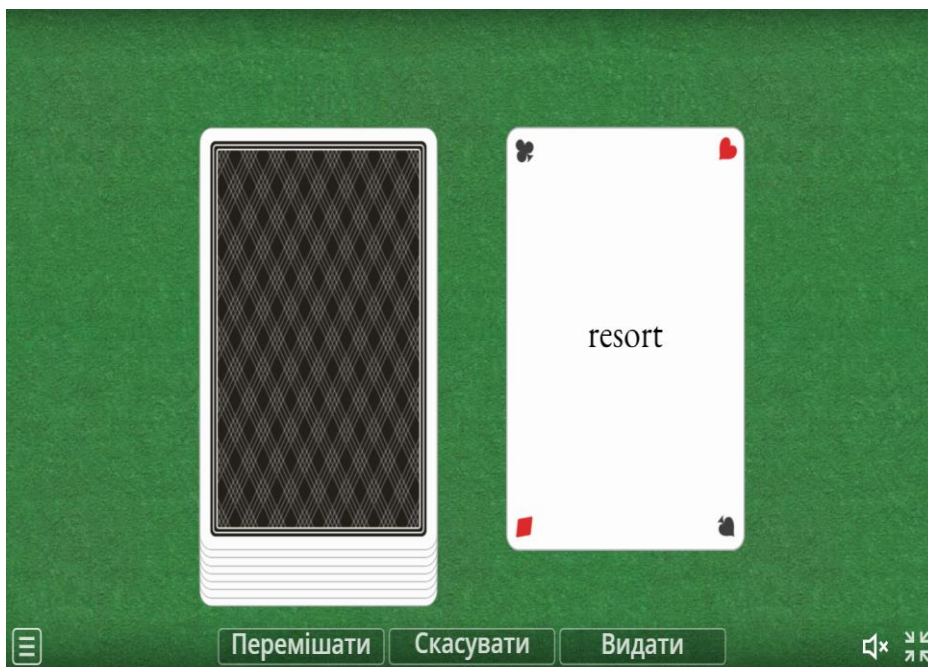
<https://wordwall.net/ru/resource/2178075/travelling>

ДОДАТОК 7

Інтерактивне завдання до теми Travelling

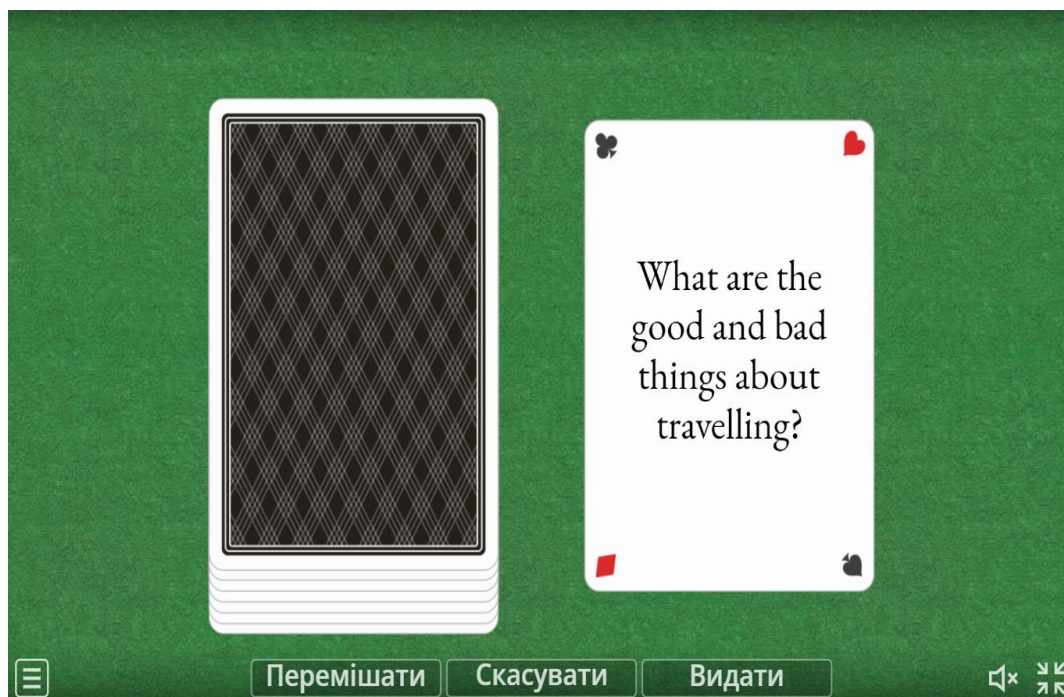
<https://wordwall.net/ru/resource/2178456/travelling>

ДОДАТОК 8

Інтерактивне завдання до теми Travelling

<https://wordwall.net/ru/resource/14645844/travelling>

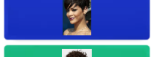
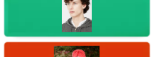
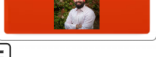

ДОДАТОК 9

Інтерактивне завдання до теми Appearance

agendaweb.org/exercises/vocabulary/people/describing-game

0:07

	<input type="text"/>	a moustache and a beard
	<input type="text"/>	short hair
	<input type="text"/>	short straight hair
	<input type="text"/>	long straight hair
	<input type="text"/>	moustache
	<input type="text"/>	curly hair
	<input type="text"/>	bald
	<input type="text"/>	blond hair

ДОДАТОК 10

Інтерактивне завдання до теми Appearance

<https://wordwall.net/ru/resource/7550883/appearance/appearance>

